

harmonie och wda utsträckning blifwit tillflykt
å daga lagdt. Jant:dnung hwaraf Solen, som
blifwit af Stribenterna kallad sors lucis, colo-
rum patens etc, kommer at bli en, utur sit ställe
örörlig säftets kropp, hwilken är af den storle
och kraft, at hon medelst en öfwer all härskan-
de gravitations: drift, kan likasom at sig dra-
ga och qwarbehålla alla de kring gående min-
dre kroppar heder Planeter, at the ej genom sin
naturliga gerade fart til sit lius och wärmas
förlorande, ifrån henne löpa, och ur sit Syfte
me bortslingras. Ly hon befinnes wara så fastlig
stor, at ifrån hennes ena brädd til den andra,
mit igenom kunna 100 Jord: Klot, hwarbera
så drygt, som hela jorden, ligga i rad efter hwar-
andra, och innom hennes kropps hela widd, kan
alltså en million, heder 1000 gånger 1000 så-
dana Jord: Klot inneslutas. Och ehuruwäl hon
såsom the andre öföre och mindre Jir:stjerner ej
flyttar sig utur sit, af then Allwäldiga Sla-
paren adsignerade rum och ställe, så wrider hon
sig dock, på sin emot Elliptican nästan uprätt-
stående axel en gång omkring, hwar 2; och et halft
dygn, kommande dermedelst at wisa of sina dunst-
fläckar, då de undertiden på hennes kropps stäl
observeras uti åtskilliga skapnader, allt efter som
de wad samma of tillwände stäl bliwa ifrån
Öfver til Wästra kanten innom 14 dagar förbe-
dragne, och sedan de på den stånwände sidan,
warit så länge borta, samt emedertid ej för-
swunnit, åter samma wäg igenkomma. Eljest
plågar i Solen synas andra fläckar, som komma
of före hel runda och jämna i kanten, och för-
desalas af the närmesta Planeters Mercurii och
Veneris trädande emellan henne och jorden. Dessa

efter som de af regel: bundne ofskake epiffera, så
kunna de och långt förut med all wisshet antydas,
när the skola te sig, såsom i näst:ommande tiere,
i synnerhet 1761 den 26 Maji, så Venus ge-
nom sin mellankomst öfret:skakar en märkelig trind
fläck i Solen, som kan passera för en mycket li-
ten, dock ganska rar förmodelse. Genom såda-
na förmodelser, heder rättare segdt beträknin-
gar, liden hellswa Solen intet, ej heller misse
hon något af sit beständiga lius, utan ofsnaf
de närmaste Planeter och jorden med of, som
honne bebo, komma medelst desas mellanträdan-
de, och hälft Månans, som för sin nära gång
in wid jorden, synes of mycket stor, at fötlo-
ra något af det Solens sten, som genom en ren
luft om dagen, alla ögnablet of meddelas. Et
så oförmodeligt Phänomenon, at den lufswa So-
len, då hon högt på en klar himmel som bäst gif-
wit sit sten ifrån sig, blifwit hel och hällen förmod-
kad, heder af Månans betäkt, har wäl 6 gånger för
Europa Inwånare i war tid sig tilldragit, neml.
år 1699 den 13 Septembr. 1706 den 1 Maji, 1708
den 3 Septbr. 1715 den 22 April. 1724 den 11
Maji, och 1733 den 2 Maji. I synnerhet singo wi
i Swea och Göttha Riken år 1715, och 1733 på
förberörde dagar förnimma en sådan hastig natur-
sens omwärling. Men hädan efter har man intet
at förwänta sig en sådan innom Europas gränkor
för än år 1816 den 7 Novembr. och innan år
1851 den 16 Julii på intet ställe i Swea Rike,
ja ingen i Upland så stor och urmärksam, som
den år 1715 för än Anno CH:Risti 1914 den
8 Augusti, såsom af en i Uppsala år 1733, ut-
gihwen notification är at astaga.

upkastar gångar och fångar, men Sorcken för Tråghedarne aldeles fatal, som desutom förderer
war rötterna. Man har södt på åtskilligt sätt at förekomma deras gräfswande, samt fördrifwa
och utöda dem ifrån Trå: Rydd: och Humble: Gårdarne, men härtils aldeles såfångt. Nöb
har man ånteligen hittat et bepröfwat sätt at fördrifwa och utöda dem aldeles. Man tager 20
a 30 kråfkor, och 3 a 4 ormar, hwilka tillsammans läggas uti et låtil, och låtes ob samt nå-
got ruttna. Dese buggas sönder, (ej aldeles smält) och lägges uti deras hål och gånger,
hwilka wäl igentäppas. För denna förgiftiga och wederdärdiga luften fly de snart, och meren-
dels ob, så at man innom få dagar blir befriad ifrån dese skadeliga gäster. Man har detta fle-
re gånger på särstilla ställen försökt, samt rådt andra at bruka, och allestädes har det bäst all-
änfelig wärkan.

C. N. C.

Meteorologiske Observationer.

Aug.	Sl. 8. f. m.			Sl. 2. e. m.			Sl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
30 d	25:55	16. d.	SO. - mulit.	25:50	17. d.	SO. 2 ström.	25:48	16. d.	SO. 1 ström.
31 ©	25:43	17. d.	SO. - ström.	25:37	18. d.	NW. 1 rågn.	25:28	15. d.	NW. 1 rågn.
1 ☾	25:18	13. d.	SO. 1 rågn.	25:25	19. d.	SO. 1 flart.	25:30	13. d.	SO. 1 flart.
2 ☽	25:33	16. d.	W. - flart.	25:35	16. d.	W. 1 flart.	25:35	12. d.	W. 1 flart.
3 ☽	25:35	9. d.	N. 1 flart.	25:45	16. d.	NW. 2 ström.	25:45	12. d.	NW. 1 mulit.
4 ☽	25:51	9. d.	NW. 2 mulit.	25:54	15. d.	NW. 1 mulit.	25:63	11. d.	NW. - flart.
5 ☽	25:68	19. d.	N. - flart.	25:72	17. d.	NW. 2 ström.	25:72	15. d.	NW. - mulit.

D. 2 Sidsta quartetet II. o t. m.

ANNO 1760 d. 6 September.

Politie- och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

General Vidernberg och Jend. Vidernberg, log. i huset N:o 56 wid stora Gråmunkegården. — Baron Cedercerus och Franka Offic. Chevalier de Mailas ifr. Ryssland, log. i huset N:o 53 wid stora Nygatan. — Adjut. Planting Gyllenboge, samt Bataljons Prästerne Westfeldt och Segerdal ifr. Lovisa, log. i huset N:o 48 wid Västerlånggatan. — Stads-Secret. Ober-mänius och Handelsman Körtäver ifr. Gablun, log. i huset N:o 78 wid stora Kyrkbrinken. — Borgmästaren Eriksson ifr. Gablun, log. på Käll. Sveriges Wagn. — Commisarien Stenlyst och Mönsterritwären Westman ifr. Heringsand, log. i huset N:o 22 wid Steppar Carls gränd. — Secret. Lilhander ifr. Sahla, log. hos Wdskaren Lindberg wid Kongsbacken. — Nyss. Kåp-man Wolfskj ifr. Petersburg, log. hos Segelsdun. Stangenberg. — Sergeant. Lutbman och Pble-hjelm, samt Samsmakaren Selhard, log. hos Trågårdsmästaren Lindbom wid Tråstet. — Can-didaten Jke ifr. Strölsund, log. i huset N:o 113 wid Gåtgatan.

I Stockholm äro ifrån den 23 Augusti till den 30 dito födde: 50 Gåsbarn, 44 Flickbarn. Wigde 21 Par, samt begrafsne 55 gamla Personer, och 66 Barn. ( ) Ut-märket at ingen Födteckning ifrån den Födsamlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 19 af Hetsig feber, 2 Drunknat, 1 af Olyckeligt fall, 1 af Torrsvält, 4 af Slag, 1 af Wädellig händelse, 7 af Lungrot, 6 af Alderdom, 2 af Håll och sting, 3 af Dungsiden sjuka, 1 af Diarree, 1 af Störblugg, 3 af Bröst sjuka, 1 i Varns-börd, 1 af Andetäppa, 1 Ibiidslagen, 1 af Wattusot. De 66 Barnen äro döde: 17 af Slag, 2 af Vidst feber, 20 af Koppor, 1 af Kallbrand, 1 af Tårsten, 5 af Hetsig sjuka, 11 af Dkänd sjuka, 1 af Wattusot, 7 af Nästling, 1 Drunknat.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Trågårdsmästaren Drms Enka 67 år gl. — 1 Barn. — (St. Clara) Målaren och Bisttaren Carl Hinderich Haversatt. — Strumpwäwaren Anders Birg's Son. — 2 Barn. — (St. Jacob) Sidenwäwaren Gesällen Blaise Durel 61 år gl. — (Riddareh.) 1 Barn. — (Tyska Förl.) ( ) (St. Maria) Handelsman och Kyrko-Rådet Eric Maguus Hjalman 65 år gl. — Enkan Maria Forsberg 70 år gl. — Dito Catharina Ekman. — Lo-bakspinnare Gesällen Jonas Kihlberg. — Pigan Brita Stina Selterberg. — 2 Barn. — (St. Catharina) Snickaren N. Brindman 92 år gl. — Stomakaren Petter Fischer 66 år gl. — Wokhållaren Nils Benedictus Vidrek. — Hustrun Anna Maria Friberg. — 15 Barn. — (Kongsholmen) ( ) (Ladugårsländ.) Enkan Brita Stockberg 88 år gl. — Dito Brita Wernström. — Jungfru Margareta Ehrenborg 60 år gl. — 3 Barn. — (St. Olof) Ins-pectoren Eric Frolanders hustru. — Trågårdsmästaren Jacob Ahman. — 5 Barn. — (St. Johannis) Pigan Maria Ericsson 82 år gl. — 4 Barn. — (Barnhuset) ( ) (Danviks Förl.) Torparen från Finland Johan Hinderichson. — Wiltbuggare Gesällen Märten Dable-man. — Enkan Brita Nyman 82 år gl. — (Skepsk.) ( ) (Liljeswärdske Reg:tel) En Soldat. — (Sabbatsbergs Kattighus) Präste Inspectoren Olof Lundberg 76 år gl. — Af-friedrade Gardes Corporalen Nils Klingberg 70 år gl. — Pigan Anna Nyttreberg.

* Stånds-Drabanten Jerling 75 år gl. — Laquien Petter Dahlgreen. — Capelldrängen Torsten Janson 75 år gl. — Stotts-rätts Wacktmästaren Wejels hustru. — Kockgesällen Lippes hustru 71 år gl. — Staddrängen Lindhagens dotter. — Sahlmecken Eric Holmbergs hustru. Wågkarlen Löfgrens hustru. — Gardes Corporalen Matthias Borgros. — Gard. Soldaten Job. Sundström. — Dito Eric Lindberg. — Dito Johan Lindstedt. — D:o Olof Lindbom. — Dito Johan Gynsell 60 år gl. — Wiff. D:o Joachim Nink. — Dito Lars Plening 60 år gl. — Dito Nils Ören. — Stadstimmerkarlen Anders Engström 60 år gl. — Wsdskaren Johan Abra-ham Dakin. — Drängen Olof Hierstedt. — Gard. Soldaten Eric Holmbergs hustru. — Dito Johan Esmans dotter. — 3:ne hustrur. — Stadshåtsman Eric Nymans hustru. — Enkan An-na Hellman. — Gard. Corporalen Wilhelm Falk. — Gard. Soldaten Olof Warkman. — Wiff. Gard. Karlén Carl Hammar 68 år gl. — 29 Barn.

Ne-Filliae Fungidreller.

Det til Adelsors Koppår: Vergwårts uppielpande, år 1748 Nådiggst Privilligerade Lotterle, kommer, enligt Kongl. Maj:ts den 14 Augusti 1759 allernådiggst gifne Resolution, nu mera genom smärre Lotter til 3 dal. k:mt Lotten här i Stockholm at dragas, på sätt som följer neml. 1 Winst a 3000 dal. 2 dito a 1000 dal., 2000. 2 dito a 500 dal., 1000. 8 Winst a 100 dal., 800. 14 dito a 50 dal., 700. 27 dito a 25 dal. 675. 49 Winst a 12 dal. 588. 727 dito a 6 dal., 4362. 870 Winst går 13125 dal. Den första dragningen, bestående af 5000 Lotter, kommer om icke för, at ofelbart gå för sig den 16 nästskundande Decembre, och de följande dragningar sedan mit uti hvarje Månad, då winsterne allena utdragas, och nieterne i hulet qwarlännas, samt 3 a 4 dagar derefter utgifwres en dragnings lista på utfallne winster, hvilka utan afdragning genast utbetalas uti Lotteriets Cassa Contoir wid gamla Kongshuset in på gården bak om Riddareholms Kyrkan, hwarest Lottsedlar kunna erhållas emot tantant betalning, så wäl som genom utbyte af de gamla, hwarest betalning til Direction redan influtit. De som uti Landsorterne åstunda Lotter, kunna i brist af egne Commissionairer häruppe, derom correspondera, antingen med Directionen eller med des och Lotteriets Cassur, Sterbhus Cammereraren Jöran Thomåus.

Den uppå Ladugårdslandet och Gref Magni gatan under N:o 102 belågne Grefwelige Spensfiste Malmgård en med des wädra Trä- och Frukt-Gårdar, Wädergwatt och ad annan åbyggnad af sten och Trä, kommer i början af nästkommande October Månad på Stockholms Stads Auktions-Kammare at försållas. Men skulle någon emedertid och utom Auktionen wara bogad, at wilja til sig handla bemålde Egendom; så kan om löpe-wilken underättelse erhållas af Bokhållaren wid Stockholms Stads-Auktions-Kammare Joh. Tillander.

3 Tisdags eller den 2 Septembr. är en hel wit Ejs med rödt halssband och bokstäfverna G. L. kortkommen, och kan den som bemålde Ejs til råttä Kaffar, anmåla sig hos Dansmästaren Sallodler, boende 2:ne trappor up, dereft Lindroths Caffehus hållas, hwaremot han har at wänta en hedellig wedergållning.

Dragnings Listorne för Dortmundska Lotteriet äro nu ankomne, och emottages Apellation til 4:de Classen af Charles Loutin, dock aldraförst til nästa Fredag, och försållas Lotter på Apotheket Engelen til berörde Class; De som icke uttagit sina winster i 4:de St. Peters Kyrko Lotteriet, påminnes derom.

Et til Man och Ladugård wälbyggt, samt utmed en sid wäl belågne Säterie i Dabls land, 3 mil i från Wenersborg, och 4 mil från Uddewalla, samt 3 mil nära Öpperuds Bruk, 2 mil från Adannefors och 1 mil från Dryås, är til salu; har p. p. 20 tunnors årl. utsäde i half-tråde, 200 a 250 last godt hårdwäls hö, stor och ömrog slog til sägning, limber, kohning och Klappholz etc. af Ek, furu och gran, med flere slag; godt fiske, 2:ne små Trågårdar, dertil 4 st. rundt om Sätresgården belågne rå och törs, Präst- och Skattehemman, förutan nödige dagswårds Torpare, godt tillfälle til en wäl belågne krog med flere Corps samt mera åker och ångs upodling, fritt från börde. Närmare beskrifning och underättelse om priset, sås hos Lands Cammereraren Lidbeck i Amål, samt hos Post-Inspectoren Wilsström i Wenersborg. Med halfwa köpsumman kan så ordjas efter öfwerens kommande på fortare eller längre tid. Inventarium följer med löpet efter behag.

Wid Sätresgården Elebyholm 6 och en half mil från Stockholm uti Roslagen, finnes til köps unga böstar af godt slag, Spring-baggar af Spansk art, jämwäl bräder och murtegel. De som åstunda at handla, kunna om priset betinga med Bokhållaren Jacob Bergstr. i dersådes.

Septemb. Månads TAXA.

Hwarefter följande Persedlar försållas i Stockholm, Anno 1760. Kp:m.

Bröd til et bre k:mt bde wåga.	En Kanna Göt Midfl	28
Hwetebröd med midfl bakat 1 och 3 fierd. Lod.	En Marek Fårst Drex Stut: eller Dwi: ge-Midfl	14
Dito utan midfl bakat 2 Lod.	En Marek Hel eller Half-god giödd Kalf	24
Strådt Råg bröd 4 och 3 fierd. Lod.	En Marek Framfierding dito	22
Dito oststrådt bröd 8 och 1 halst Lod. K:mt	En Marek Walfierding dito	26
Et Fat Dubbelt öhl " " " dal. 39: 10	En Marek Fårfött	14
Dito En Tunna " " " 31: 14	Goda Drikes Lam sålies styck 9, 10, 11 a 12 dl.	
Et Fat Endelt öhl " " " 18: —	En Marek Rudor, Flundror	20
En Tunna Dito " " " 14: 12	En Marek Braren, Gids, Oler, Læff	16
Et Fat Swagöhl " " " 11: 28	En Marek fiedere Gåddor	16
En Tunna Dito " " " 9: 16	En Marek mindre Gåddor och Åbborror	12
En Tunna Griesöhl " " " 1: 16	En Marek Fjo	8
En Kanna godt Dubbelt öhl dal. 28 öre.	En Marek Sil	6
En Kanna Endelt öhl " " " 14	En Marek Måter	8
En Kanna godt Swag öhl " " " 6		

Inkommande Spannemåts prisen hafwa i näst. Månad warit: Hwete 36. 33. dal. Råg 23. 21. dal. Malt 30. dal. Korn 26 24. dal. Håira 14. dal.

Stockholms Wefoblad.

Lördagen den 13 Septemb. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

(Se Wefobladet N:o 36.)

Så at fortfara med selskiva Systemets for-
ta beskrifning, så förefommer of af de
totale werldens kroppar, näst ifrån So-
len Planeten Mercurius, som i en tämnelig
obal orbita löper omkring henne på 87 dagar
23 timar 16 minuter. Et affstånd har han wäl
ifrån henne, då han finner sig i Medel-
distansen til 3871 Jordens Diametret; men för det
han ej af of synes et helt Zodiaci tecken, heller
för än han 30 grader kommit ifrån henne, och
är thet hos i sig self liten, i anseende til Dia-
metern, ej födere än en tredjedel af Jordens
twär-linea, och allt å 27 gånger mindre än
Jorden, med affigt på des kropps soliditet och
inwärtets porlet, så är han mycket sållsynt och
swår, at i morgon- och afton-rådnan ses med
blotta ögonen, thet thet ej kan se på de mör-
tare årsitocerna, i des sidska Digressioner ifrån
Solen.

Längre ut ifrån Solen gör Planeten Ve-
nus sin omgång på 224 dagar 16 timar 49
minuter i en distans af 7233 Jordens flot,
wändande sig kring sin axel på 24 dagar och
8 timar. Och som denna Planeten är så stor

som hela Jorden, samt i sin orbita stiger wä-
dare ut än Mercurius nemligen til 48 grader;
så wisar hon sig under namn af morgon- och af
tonsierna under tiden mycket blänkande och lius,
ja som den största af dem wi kalla stjernor, an-
tingen om mornarna för, heller astnarna este
Solen, som des gång och situation i anseende
til of, på den ena heller andra sidan om henne
det medger.

Den 3:de i ordningen blir nu vår Jords-
Planet, hvars medel- affstånd ifrån Solen fin-
nes runda 10,000 sine Diametret (bestående
hwarthera des Diameter af ungefär 1200 Swens-
ka mil) och förrättar sin omgång kring om
henne på et sideriskt år heller 365 dagar 6 tim-
mar och 9 minuter; hwarigenom Solen tyckes
på den tiden strida wäl Zodiacum igenom.
Under denna sin Periodiska gång wrider Jor-
den sig 365 dagar, heller nogare på 24 timar
56 minuter 4. sec. en gång kring sin axel ifrån
Wäster til Öster. Hwarföre alla himmelens
kroppar så låge som bögre ifrån henne, både
de wanlige, som de oförmodeligen Solen och
henne hållande Cometer etc. synas på et dygn
tycka sig omkring henne, heller werldens ap-
parente Poler ifrån Öst- til Wäster. Et Phe-

Hr insändt:

Som jag kommit uti årsarenhet, det några wilja icke hålla mit glorda hafre- förwandlings rön
för trovärdigt, som uti wefobladet N:o 32 i denne Månad utkommit är, endast dersöre,
at jag derunder icke skal höjwa sate mit namn; så ber jag at i acktagas må det som strart efter
detta rön i samma wefoblad följer, neml. at om wäggelshens utdande, står det så i Kubriquen,
(Nu följer för öfrigt etc.) och under detta sate jag sedan mit namn, hwaraf jag förmodade
en hwar skulle sinna, at jag detta afsammons hat upgafwit.

Wid det jag förmelet om wäggelshens utdande, har jag allenast widare at erhinde, at,
derest någon skulle fructa, at det inblandade förgiftet uti såpan, i förfone när det är påstrukt
uti sångar, skulle kunna gifwa någon ofhälsosam dunst ifrån sig, så behöfwer den som håller det-
ta så mistänkt, icke lägga sig uti en sådan besstruken sång på två a tre dygn, då påstryknin-
gen finnes tillortad som en kärnisa, då den så mycket mindre kan stada, när ingen wälka ses
dan påkomme, hwilket allt til widare underrättelse wälment meddelat warder. Holms Bruk
den 29 Augusti 1760.

Algot Zahlbreg.

nomenon, som wäl alla menniskor märka, minsta delen weta orsaken til. Och medelst det hennes aris, som supponeras gå ifrån den ena Polen til den andra mit igenom henne, är densamma omgångs Cirkeln, som eljest kallas Ecliptica upphögd til 65 en half grader; så kommer hon i hwar Period omkring Solen, at på en års tid wända den ena Polen åt henne, och på en annan den andra: hwarof wi så den angennåma och högst nöddiga omskiiftelse om året med Wår, Sommar, Höst och Winter, jemte mera som af Astronomien läres.

Den 4:de Planet = kreten blif långre ut ifrån Solen Martis, som kring om henne i et afstånd a 15, 237 Jordens Diametret fullbordar sin omgång på 686 dagar 23 timar 27 minuter, och emedertid hwar 24 tima 39 minuter lita som Jorden widder sig omkring på sin axel. Hans kropp's twär = linea är tre femtedelar af Jordens, och altså hela massan heller begrepet en femtedel wid påh mindre än jordens klott; synes dock när Jorden kommer emellan honom och Solen såmunneligen stor och rödaktig, så at mången håller honom tå för en ny och swanlig sterna.

Den 5:te Planeten högre up är Jupiter, den största af alla, större än jorden 10 gånger i anseende til Diametren; men i affigt på hela soliditeten 1170 gånger, efter de nyaste observationer; dock at han ej synes så alt för stor, förmer af des wida aflägenhet ifrån oss, då han i medel = distansen ifrån Solen är 52,005 Jordens klott borta. Hans års Period består af 4332 dagar 12 timar 20 minuter: heller wåra 12 år wid påh; men dag och natts omwärling är på honom så mycket kortare nemligen innom 9 timar 56 minuter, warandes hans aris så situerad emot Solen, at ther altid är en skändig dagljämning och lila årsens tid. Denna ansefliga Planeten har eljest omkring sig 4 Wildpare heller Månar, äfwen som wår Jord har en, hwilken hwar Månad kommer under Solen, det wi kalla Nylänning, och efter 14 dagar står

gent emot henne i sit folle, samt emellan dessa Hufwud = skiftelser på 29 dagar 12 timar 44 minuter byter sin klappad i Ny och nedan, som allmänt är kunnigt.

Sålledes göra dessa Jovis Månar, dock på kortare tid, så at den första heller innersta af dem afslöbetar alla sina tungel = skiten på 1 dag 18 timar 28 en half minut, den andra på 3 dagar 13 timar 18 minuter. Den tredje på 7 dagar 4 timar, och den fjerde heller yttersta på 16 dagar 18 timar 5 minuter. Undergående the tre första i alla sina syden totale förändringar, them man med goda Optiska Tubor här på jorden, til ogemen fördel och nytta i wår Geographies rättande och förbättring = esmoftast kan observera.

Den 6:te och ifrån Solen aldrabbigsta Planeten är Saturnus, som i en större distans af 95,401 Jordens klott fullgör sin omgång kring Solen, på så mycket längre tid neml. 10, 759 dagar 6 timar 36 minuter, heller wid påh 30 år, innan han kommer til samma ställe igen, hwilket ifrån han går i Zodiaco. Han är wäl något mindre än Jupiter och 980 gånger större än Jorden i anseende til Capaciteten, men har en underlig massa omkring sig lik en platt ring, som et stycke ifrån omger honom, nåsan som horisonterne göra på wåra Glober; och när denna ringen ej wänder kanten åt oss, utan synes något på sidan (hwilket innewarande är 1738 genom Tubor bäst kan skönjas) så tyckes oss Saturnus wåra mycket större än eljest, och täskat både med Jupiter och Marte Petigeo om apparent storlek och så gering. Desutan är han begifwad med ej mindre än 5 Månar, sådana, som Jupiter sådes skändigt wlo sig hafwa, hwaraf den innersta löper omkring honom på 1 dag 21 timar 18 en half minut, den andra på 2 dagar 17 timar 41 minuter, den tredje på 4 dagar 12 timar 25 minuter, den fjerde som synes sidest på 15 dagar 22 timar 42 minuter, och den femte omsider på 79 dagar 7 timar 48 minuter, alla hwar i sina kretar utom hwarandra, med deras Periodiska tid proportionerliga, äfwen som med förr omtalte Circum = Jovialer sig förhåler.

Meteorologiske Observationer.

Sept.	Kl. 8: f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
6 b	25:82	12.6.	NW. i ström.	25:83	19.6.	NW. - flart.	25:82	15.6.	i multif.
7 o	25:86	17.6.	NW. - multif.	25:90	18.6.	NW. i flart.	25:99	16.6.	- flart.
8 c	25:99	12.6.	NW. - flart.	25:99	17.6.	W. i flart.	25:99	16.6.	- multif.
9 d	25:99	17.6.	NW. - flart.	25:98	20.6.	NW. - multif.	25:98	16.6.	- flart.
10 g	25:98	12.6.	W. - multif.	25:98	19.6.	W. - multif.	25:98	15.6.	- flart.
11 z	25:98	14.6.	NW. - flart.	25:98	20.6.	NW. - flart.	25:98	16.6.	- flart.
12 k	26: 0	10.6.	W. - tåfn.	26: 0	21.6.	W. - flart.	26: 0	16.6.	- flart.

ANNO 1760 d. 13 September.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söljande Resande äro nyligen ankomne:

Captaine Abeck ifr. Stralsund, log. i huset No 169 wid Sibille gatan. — Cornet Gestrif ifr. Jämtland, log. i huset No 72 wid Lunimakare gatan. — Rector Scholl Fägersten, log. i huset No 45 wid Odigatan. — Handelsman Berg och Guldsmeden Petersen ifr. Söderhamn, log. på Götta Lejon. — Kopparlagaren Merin ifr. Österebott, log. i huset No 78 wid lilla Glasbruks gatan. — Hofbindaren Öbman ifr. Wiborg, log. på Käll. Hamburg. — Archie-Mästaren Baron Köpfer ifr. Carlscrona, log. i huset No 125 på stora Nygatan.

I Stockholm äro ifrån den 30 Augusti till den 6 Sept. födde: 24 Gåkebarn, 27 Glickebarn. Wigde 9 Par, samt begrafsne 32 gamla Personer, och 51 Barn. (○) Utmärker at ingen Gbteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro dödde: 4 af Hetsig feber, 5 af Lungfot, 4 af Slag, 4 af Bröst siuka, 2 af Olyckelig händelse, 3 af Wattufot, 2 af mattande siuka, 1 af Rödofot, 1 af Kallbrand, 1 af Alderdom, 1 af Frästa, 1 af Dangifwen siuka, 1 af Obstruction, 1 af Lärande siuka, 1 af Brät. De 51 Barnen äro dödde: 18 af Slag, 15 af Koppor, 7 af Bröst siuka, 1 af Lärande siuka, 4 af Hetsig siuka, 4 af Dangifwen siuka, 1 af Håll och sting, 1 af Wattufot.

Namnen på de dödde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Skieppare Enkan Barbro Windclair. — (St. Clara) 3 Barn. — (St. Jacob) 1 Barn. — (Riddareh.) Högwålborna Fröken Brita Elisabeth Taube 77 år gl. — Wackmästaren Weidmans Enka Christina Weidman 74 år gl. — (Lyka Förl.) Protonotarien i Kongl. Commerce Collegio Johan Hedmans Fru Ulrica Nordström Elstermans Enka. — Öfverpare Enkan Greta Andersdotter. — Gidsman Lars Öfver. — Enkan Catharina Lind 73 år gl. — 10 Barn. — (St. Catharina) Riddmannen Johan Astral Lorpadius. — Öfverwålfvare Gesällen Anders Hanning. — Hofslagaren Clas Martindur. — Skieppare hustrun Velta Erina Lindqvist. — Slaktaren Johan Cassius. — Glaswålfvaren Johan Kiesberg 61 år gl. — Skieppare Enkan Anna Margaretha Köbster 85 år gl. — Sadelmakare Enkan Anna Westman 60 år gl. — Vokhållaren Olof Abtrotz 66 år gl. — Enkan Maria Elisabeth Kieselbom. — Skräddare hustrun Elisabeth Hiort. — 13 Barn. — (Kongsholmen) Lärningen Matthias Wennermark. — 2 Barn. — (Ladugårsländ.) Afsultanten Wagenii Son. — 5 Barn. — (St. Olof) Rytaren Jan Rosendahl hustru. — 6 Barn. — (St. Johannis) Afstledade Lieutenanten Gustaf Christ. Swiltz. — Skräddaren Anders Lwisberg 77 år gl. — Timmerman Hans Säfström. — Slaktare drängen Carl Öfverth. — 5 Barn. — (Barnhuset) — (Danviks Förl.) Peruquemakaren Hans Kråms 75 år gl. — Skofickaren Pebr Schomerus 65 år gl. — 3 Barn. — (Skepsh.) Skieppare Enkan Greta Hapelbom. — (Våfswårdste Reg:tel) — (Sabbatsbergs Fattighus) Stogwacktare Enkan Brita Wallenia 80 år gl. — dito Silna Wåsenberg 75 år gl.

Åtskillige Fungörelser.

Det till Adelsors Koppars - Vergwårks uppbyggande, år 1748 Nådiggst Priviligierade Lotterie, kommer, enligt Kongl. Maj:ts den 14 Augusti 1759 allernådiggst gifne Reselution, nu mera genom smärre Lotter till 3 dal. samt Lotten här i Stockholm at dragas, på sätt som följer neml. 1 Winst a 2000 dal. 2 dito a 1000 dal., 2000. 2 dito a 500 dal., 1000. 8 Winst a 100 dal., 800. 14 dito a 50 dal., 700. 27 dito a 25 dal. 675. 49 Winst a 12 dal. 588. 727 dito a 6 dal., 4362. 830 Winst a 60 1225 dal. Den första dragningen, bestående af 5000 Lotter, kommer om icke förre, at ofelbart gå för sig den 16 nästnästnädande Decembr, och de följande dragningar sedan mlt uti hvarje Månad, då winsterna allena utdragas, och nieterne i hulet qwarlännas, samt 3 a 4 dagar derefter utgifwes en dragningslista på uttallne winster.

hvilka utan afdragnin genast utbetalas uti Lotteriets Cassa Contoie wid gamla Kongebuset in på gården bak om Riddarebodens Kyrkan, hwarerf Lottedelar kunna erhållas mot constant betalning, så wäl som genom utbyte af de gamla, hwarföre betalning til Direction eridan insuttit. De som uti Landeorterne äskunda Lotter, kunna i hush af egne Commissionärer häruppe, derom correspondera, antingen med Directionen eller med de och Lotteriets Casseur, Stenhus Cammeraren Johan Thonius.

En ansenlig Landtagendom i en af de Södre Provincierna som har tillräckelige brukare, skora och goda ågor, godt både järsk- och salisb-fiske, skön skog, dragliga både Wjöl- och Säg-tull-gwagnar, med flere förmåner, är til salu, för hwilken, så framt köparen icke skulle wilja somma sielf bebo, des numvarande ägare wil förbinda sig gifwa 6 procent af köpskillingen i årligt Arrende, ju längre ju bättre, utan at annersunda, än som Landbo nyttja skogen, därjämte likwäl för flere Arrende är hålla Säteriet til sin numvarande så wäl som röddig nybyggnad med flera inrättningar i fullt skänd, och därför att hålla skler borger. Widare underrättelse sås hos Kammarstyfwaren Geerthholm von Schmalensee uti Kongl. Swes Hof-Rätt, hos Rectoren Jean Froyel i Carlsbad och hos Handelsemannen Jean Fr. Spönjetzer i Göteborg.

De som ännu icke appellerat til 4:de Classen i Dortmundska Lotteriet, påminnas än ytterligare at den sanna ärlägga adressen til nästa Onsdag elst är de sina Lotter förlustige. Til samma Class försäljes Lotter på Arotequet Engelen.

I Ulfss Wollåda äro insatte några nya Fransyska Comedier efter Skrifwen Fortskning. Om någon wote sinnad at til nästa Onsdag resa til Göteborg och äskundat Rese-Cammerat med eller utan wagn, behagade derom lemna underrättelse på skalkaren Lejonet wid Lilla Kyrkan 2 trappor up.

Om någon har i dusin wirtfoliar med eller utan byna at uthyrt på et år, behagade sådant tilltänna gifwa i Segerdabls Wollåda på stora Nygatan.

No Holländsk Sil i Acton och Sercon-delar, som med Steyr. Welle Feddes är inkommen samt wirtabla Lisy droppar från Haerlem, finnes til förs hos Carl Burgman i huset N:o 150 uti lilla brinken nedan för Ropmans gatan, äfwen frisk Citronsaft i coutriller, och gammal Engelsk Cardus Tobak, som är mycket lätt at röka.

En stickelig Wälsnare, som wäl försår at driwa och bygga wäl u- och wäderqwarnar, äskundar condition; om honom så wäl som om Tjenstefolk, sås underrättelse wid Norremalmis Borg, försja huset på wänstra handen af Regerings gatan.

En stickelig person som i flera år warit gårdsfogde, och wäl försår Landhusbållningen, samt om sig äget god frågd, äskundar condition hos något Hertskap; underrättelse sås på Wästerlånggatan i huset N:o 31 hos Peruskalaren Wellerberg.

Den 25 Augusti har en Mans Diwertskorta med mandchetter af Spikar blifwit bortkulen på Drottningholm, utur en Kammarer wid Beatreuz; den som skaffar Tjuwen til råttta, skal undi 50 dal. uti i Handelsmannen Schürers Bod wid stora Kyrkobrinken, och den som kan skaffa Linnetyg, skal derliådes och så så 100 dal. k:mt. Ågaren kan upwisa et aldeles dyligt Pinty, Angiswarens namn skal blifwa förteget.

Kunngöres härmed, at på Diner- Jägmästare Wollådet nära wid Friedrichs-Hof, äro nu genast at bora wänings rum i trappa up, bestående af Sal och 5 Kamrar, samt Stall för 6 hästar jemte wagnsbuss; hwarom underrättelse derliådes kan erhållas.

På Södermalm och St. Pauls gatan, är nästa Michaeli, et gammalt wälbyggt Stenhus under N:o 165 at byra, bestående af 6 meublerade wäl conditionerade Rum, jemte drängkammarer, Kök, Slafferie, Källare, Stall och Wagns-Rum; underrättelse kan erhållas i Edertelle Fabriques-Bod på Riddarebus Torget.

En af Banco Cassuren W. H. Goltzman til Sedelbaswaren utgifwen förskrifning at wid anmodan betala Dal. 9000 Courant samt med en fjerdedels procent pr. Månad interesse, Dat. Stockholm den 24 Maji 1760, är för råttta ägaren förkommen; den som samma sedel kan til råttta skaffa, utlofwar ägaren med 600 dal. k:mt förskylla; och som samma sedel är til inskjen förbudet, så kan ingen utom råttta ägaren sig af den samma betena. Innehawaren af denne estelyste sedel har at anmäla sig uti Stadens norra Kammer-Rätt.

Äskundas at så bora en wänning bestående af 6, 7 eller mera Rum med kök och drängkammarer, som kan nästa Michaeli tillräddas, antingen uti Staden eller på Norremalm; Den som sådana wänings rum baswer at förbyra, behagat sig anmäla uti Pore-lamboden wid Munckbron.

Jfrån den 15 Augusti til den 12 September äro 45 st. Steppare från utrikes orter hit til Staden ankomne, nemligen: 1 från St. Pbes med salt, 3 från Rouan med gips och glas, 1 från Bourdeaux med win och brånwin, 6 från England med Warlast, skydegods och Victualer, 4 från Holland, 2 från Hamburg med skydegods och Warlast, 5 från Dantzic, 1 från Stralsund med skydegods och spanmål, 1 från Köpenhamn med Skäfer, 9 från Curland med spanmål och Victualer, 5 från Narwa, 2 från Riga, 5 från Petersburg med Lin, Pampa och Talg.

Stockholms Nefoblad.

Lördagen den 20 Septemb. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

(Se Nefobladet No 37.)

Nwan för denna i vårt Solariske System, yttersta Planeten ble nu et öfvermåttan stort spatium ledigt ifrån sig såndigt wissande kroppar, men bekwämt för Cometernas tilbå och excursioner, dem man besunnit wara jemnätige med de andra himmels-luften, dock et ostare för deras smärre och dunkla kroppars skul, te sig, än så the efter wissa tider komma of närmare, och med en strimig ifrån Solen wänd siert, ådra sig, ei utan the ensaldigas sträck, mera märklige. En stor sådan Swans-stjärna wisse sig wid slutet af år 1680. Hwilket stiger uppef högt up ifrån Solen, nemligen 14 en half gång högre än Saturnus, heller öfwer 128 rejor längre bort, än 100000 är ifrån Solen, och kommer ei för än 520 år här efter igen. En som på fortare tid nemligen 77 et halst år gör sin revolution all omkring Solen, har syntis Anno 1531, 1607 och 1622, och är til wäntandes år 1757 så then i Augusti och the följande de Månader, lärre kunna wäster ut på himmeln äffådas. Många sådana Comet-kroppar

uppehålla sig, och åga sin särskilla fart hit och dit i förenämde stora spatium, hwilkas Periods-tider i brist af observationer, (äwren som i forna tider med the ordinarie Planeterna hede) man ännu ei sådt reda uppå.

Nu så långt Cometernas Systemet råder, finner man, at gravitationen emot Solen har sit bestånd; längre bort, och närmare någon Fixstjärna, börjar the twifwels utan, at bära utlöre til den samma, som i storlek, lius och anera egenkaper, efter alla Naturkunngas beskafande. Intet ger Solen efter (änkönt thet at of för then otroligt stora distancen skul ei förmimmes) och har förmodeligen sit Planet-Systeme omkring sig, det hon, såsom Solen wäret, uplyser, wärmet och understöder. Går man med tankarna widare ifrån thenna Fixstjärnan, härer som thet sådes, Sol-Planetens Sambälde, til en annan högre, (3) therifrån året til andra mångfaldigt bort, så långt denna werlden i en för of wärdes omätlig utrymd sträcker sig; så warder man i denna fasetliga bögdin heller abyssso, äthetis all sinnande slika särskilla Systemata, så ofta så

Är insändt:

Huru man kan hafwa nytta af den Sædes-spillnig som i år på Åkrarne skedd wid bergningen.

Wid Sædes inbærgning uti detta år, hafwa Landbrukare beslageligen måst årsåra, at i synnighet på de upskarne hwete och rågländ, dubbelt utsåde är qwar blifwit, hwilket besannas, när wi hese stubbjårdet i år tässa med sædes gårdet af förenämde sædes wårter, alltså, och til at återwinna denna Landmannens stora förlust, har jag welat wälment erbjuda, om icke något hwar hemmans brukare wille nu tidigt inbærgna, och täppa de hwete och rågländ, hwareff måst sådan utfallen såd finnes; ty jag är försäkrad, at man nästa störd deraf, skal så niuta ymnigare och stredare såd, än wanligt warit på samma sædes fält, och härpå har man icke nödsagd mig å arbeta, mer än inbærgnaden, och det är til förmodande of detta under GUDS wälsignelse, kan blifwa uti vårt lära sädernesland en rik bespæring af några tusende tunnors hwete och råg, som eljest blott upåtes af creaturen, hwilka, utom des uti denna böst hafwa nog tilräckeligit bete och foeding. Om man skulle tro, at åkren förswagas deraf, at han uti 2. ne års tid skal bära såd, och ei så hwila, så swaras, at den halmstubb, som nu står på denna selsådsda åter, giddet sådn och des å året qwarlämnade stubb, tilredde och giddet samma åkret til

Dana Jirffierne träffas, hvilka för sig öfver-
mättan stora ofstånd ifrån wde Sol, den ena
längst öfver den andra, ej kunna af henne få
mera ljus och stän, än hon och wi af dem,
och skulle altså af oss icke en gång märkas, tber
tbe ej, som Solen hade eget stän, och woro
wärfeligen Solar. Antalet på sådana Solar
och Planet Systemer, (to hwad skal en Sol
til, tber ingen Jord heller Planet är, at bli
uplyst och regerad? conser. Theolog. Doctor
Wolans Philos. Lexicon) säger tberidre til
det quantum, som myckenheten är af Jirffier-
nor. Med blotta ögenen se wi, fast än på
tben klaraste winternatt, icke en hundrade del

af dem, som sonen genom stora Telescopier
underhjelpat kan bliffwa warf. I betraktande
hwaraf, samt en sådan den Majestätiska Gl-
dens förtäffliga werldsbyggning, heller än
et vidare göra någon reflexion på det Ptele-
maiska och Sydoniska Confusa nästet, man ju
har förstå orsak med all Devotion at utbrifva:
Himlarna förtäffa Guds bärighet och fästet
förkunnar Hans bänders wärk. Ps. 19: v. 2.
3. Conf. Gen. 15: 5. Johs 9: 9. 10. et 38:
31. 33. Ps. 8: 4. Ps. 111: 2. Ps. 136: 5. et
247: 4. 5. Jer. 40: 12. 26. Jer. 10: 6. 12. Dan.
4: 32. Amos 5: 8. Cap. 13: 4. 5. et Cyr. 16:
25. 28. et 39: 26. 43: 1. 13. Rom 1: 20.

Skedliga wähetand, om man så wil nästa årgång. Härtemt erbindras, at i fall såden wore
skedwis på åkrarna utfallen, antingen af liggande, eller efter spjåfång, så kan man taga ny
uttröskad såd, och så sådane osädda skåkor, och katta ner såden så godt man kan uti stubben, som
låter sig göra til Michaeli dag, och detta omal låter ingen ångra.

Det erindras och, at så snart denna såres rot blir wäl tillfrujen, då små kreatur på såden
släppes til upåtning, derest den skulle finnas wara för tiot wuren.

Eric Urting.

(På Waxång i Södermanland)

Åfwen är insändt:

Swar på frågan uti Weckobladet 17:0 33 af den 16 Augusti 1760, om Myrors
fördrifwande utur hus.

Sedan jag för några år låt upfatta och inreda en ny bygning här på mit wald, blef jag
många Sommar tberpå öfverhopad af en stor myckenhet små swartmyror, som upkommo ge-
nom golwens tberunder tbe tagit sig nästet uti et större rum på ena ändan af bygningen, hwat
under är en hög stenof.

Tbese tråk gjorde mig stor olågenhet och åfwen stada på skåkor och spjåfater, som förwara-
des uti et skåf-ståp, tberest tbe öfwer 1000:de rats sökte sin förnöjelse.

Jag låt tberpå göra en eldskffel bet, och sopade tberpå så många myror kunde fås på golf-
wet omkring tberas upgång, och förbrände tberm til pulswer, som lades secan omkring somma up-
gång, och hwarmed en eller flere gånger continuerades, fast än någon minskning af myror, i sp-
nerhet uti skåpet, ej så hastigt kunde stånas; men innom 2 a 3 dagar, blef jag obryn på en
gång aldeles qwitt, utan at af tben sedermera bliffwa förfordelad eller oroad. Ete den 2 Sep-
tembr. 1760.

Joh. J. Norring.

Meteorologiske Observationer.

Sept.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
13	25:96	12.0.	Ö.	1 töfn.	25:96	18.0.	Ö.	- flart.	25:93	14.0.	-	flart.
14	25:86	14.0.	SO.	- nullt.	25:83	18.0.	N.	1 flart.	25:82	15.0.	-	flart.
15	25:78	12.0.	SO.	- töfn.	25:78	19.0.	SO.	- flart.	25:78	10.0.	1	flart.
16	25:78	16.0.	W.	- fröfn.	25:78	18.0.	W.	- fröfn.	25:78	14.0.	-	flart.
17	25:77	15.0.	S.	- töfn.	25:73	18.0.	S.	- nullt.	25:73	12.0.	-	rågn.
18	25:68	14.0.	NW.	- flart.	25:68	19.0.	NW.	- flart.	25:68	11.0.	-	flart.
19	25:67	10.0.	W.	- flart.	25:64	19.0.	W.	- flart.	25:63	13.0.	-	flart.

D. 17 Första Qw. II. 1 e. m.

ANNO 1760 d. 20 September.

Politie- och Commercie-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söljande Resande äro nyligen ankomne:

Sjwerste Plutenanten Strömberg, log. på Källaren Navis. — Hof-Rådet Warmbols isfrån
Södermanland, log. på Apothequet Markattan. — Jendrik Gyllenbögell isfr. Sweaborg,
log. i Kopparslagaren Jernstombs hus wid Drottning-gatan. — Guldsmeds Gesällen Lewin
isfr. Wiborg, log. hos Banco Bokhållaren Lewin i Bredgränden och staden. — Wruks-Pa-
tron Dahlström isfr. Wland, log. på Källaren försatta Lejonet. — Landmätaren Tråskman
isfr. Östergötland, log. i huset N:o 161 wid Hornsgatan. — Handelsman Wobman isfrån
Hudwigsöwall log. i huset N:o 36 wid Bredgränden i staden.

I Stockholm äro isfrån den 6 September till den 13 dito dödde: 22 Gåsebarn, 28
Blickebarn. Wigde 13 Par, samt begrafne 19 gamla Personer, och 42 Barn. (o) Ut-
märker at ingen Förteckning isfrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro dödde: 1 af Feiteln, 1 af Håll och Ring, 6 af Hittis sula, 1 af
Olyckelig händelse, 4 af Alderdom, 1 af Varnsbörd, 1 af mottande sula, 2 af Slag, 2
af Lungst. De 42 Barnen äro dödde: 1 af Lärken, 5 af Dangsjwen sula, 1 af Hittis su-
la, 1 af Wrdst sula, 21 af Slag, 12 af Koppor, 1 af Magret.

Namnen på de dödde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Handelsman Anders Lindström. — 4 Barn. — (St. Clara) Tapete-
fabriqueren Fredric Hans. — 3 Barn. — (St. Jacob) Fabriqueren Jacob Gilder. —
Kuitzen Eric Gabilberg. — 6 Barn. — (Riddareh.) — (Tyika Färl.) Sadelmakaren
Diedrich Wrujells Enka 73 år gl. — 1 Barn. — (St. Maria) Öddgräswaren Jonas Wen-
berg. — Trägårdsmästaren Jacob Ståtsbeck's hustru. — Spinnerkan Brita Lind. — Fabr-
iqueren Hans Christian Rubin. — 5 Barn. — (St. Catharina) Sölmans Enka Lisa
Wanning 76 år gl. — Hof-Jågaren Jacob Krus Enka. — Stråddare hustrun Elisabeth
Niort. — 11 Barn. — (Kongsholmen) (o) (Ladugårsländ.) Wadimästaren Lars
Werg. — 4 Barn. — (St. Olof) Strumwåwäware Gesällen Jacob Blanck's hustru 77 år
gl. — Timmerman Jan Montellus. — 5 Barn. — (St. Johannis) Wdfore Enkan Wei-
ta Lundblad 73 år gl. — Enkan Brita Söderberg 68 år gl. — 2 Barn. — (Barnhuset)
Wreubel-Hon-lären Olof Wroström. — (Danwicks Färl.) — (Skepsk.) 1 Barn. —
(Liljewärdske Reg: tet) — (Sabbatsbergs Fattighus) Enkan Anna Pitterström 61 år gl.

Utstillige Fangrörelser.

Den uppsä Ladugårds landet och Gref Magni gatan under N:o 102 helägnet Greflige Trin-
sille Wralmgården med des wackra Trä- och Frukt-Gårdar, Wäderowarn och all annan öbygg-
nad af sten och Trä, kommer i början af nästkommande October Månad på Stockholms Stads
Auctionens Kammarer at försäljas. Men skulle någon emedertid och utom Auctionen wara bogad,
at wilsja till sig handla bemäkte Egendom, så kan om löpt-wilforen underrättelse erbjudas af
Wohhållaren wid Stockholms Stads- Wreis; Kammarer Johan Elljander; Wilsken öfwen kan läm-
na underrättelse om en böp blyfensker som äro till salu.

Uti Stregnäs Stad wid Sandgatan, är en Gård och fri Tomt till salu, stora Trägården
kallad; bestående af en stor Träbyggning om 2:ne wåningar och 8 rum, spisar och kalesugnar,
samt wäl målade wåstapeter i Salar och Kamrarne, 2:ne hwälfde lästrar, en särskilt drängkam-
mare, jemte en mindre byggning wid gatan, bestående af en tapiserad kammarer med spis och
kalesugn samt kök och wisthus; Ladugården består af nytt stall och wagnshus, 4 bodar, så- och
färhus, så wäl som höns- och gåshus, samt wedlider; Trägården består af 1) alla
näst af 3 tunnlands jord, swartmjölla, utan och af gråswall till 7, a 8 last hö, jemte en wäl
uppbyggd löfegård; och kisonstrog, samt 58 st. andra fruckbårande trån af god art och ättillige
slag, stenfatt brun, bryghus, kölma och pörte i samma Trägård, allsammans i godt skud;

hvarom närmare underrättelse alla föremåddagar kan erhållas i Stockholm hos Cancellien Sandberg på nya Rådhuset, och Hofrättsmästaren Söderqvist, boendes wid sydfågultare brinken, samt i Stregnäs hos ägaren till bemänte gård.

Uppå Swartmangatan uti Coffelofaren Fuchsens hus N:o 25 mit emot Nyssa kyrko gården är ett meublerat rum 2 trappor up at hyra, och kan strax tillräddas.

Uppå Södermalm och Horns gatan, är en Gåttbod och Kammar åt hyra; derstädes är också en Sal med Kammar, som kan brukas till brölloper; underrättelse härom fås wid Söderhus uti Lärsteboden N:o 46.

Wid Sätergården Ekbyholm 6 och en half mil från Stockholm uti Roslagen, finnes till köps unga hästar af godt slag, Spring-baggar af Spanst ort, jämme bräder och murtegel. De som åstunda at handla, kunna om priset betinga med Wofhållaren Jacob Bergstedt derstädes.

Wid Stortorget uti hörnboden till Swartmangatan, fås underrättelse om ett litet partie hafsra, som är till köps.

Uppå Norrebro mit emot Kongl. Stadet, uti det hus som Nyköpings Söderbrufs bod är, finnes nytt inkommit äcta rödt, samt hvitt och blått bemullsgarn af dyerst fort till köps.

Emellan den 30 sidst. Augusti och den 6 Septembr. är en Pittsars Ring om 3 och en half ducats wigt med en inattad röd sten, hwaruti wofhållarne D. G. W. äro inbundne, förlorad. Den som samma Ring till rätta skaffa kan, har af ägaren som bor på Fatchurs holmen i huset N:o 33 i wedergållning at undra 36 daler kint. Skulle samma Ring wäsa pantsatt eller såld, utskäfer ägaren den samma at inlösa.

Uti stora gula huset N:o 137 på Waggens gatan, äro 2:ne meublerade Kamrar och en Sal en trappa up at hyra.

Om någon af de på St. Mariä Magdalina kyrkogård murade grafwar äro till salu, så behagar ägaren sig anmäla hos Stads-Måtlaren D. Zachau Johanson som bor på stora Nyggatan i huset N:o 127.

Beligantw Seremanus om 20 swära läster, är till salu, ligger mit för Wangen; underrättelse om priset fås af Skiepparen Wase om bord.

Mathanael Westerbergs Kram-bod som förr varit på Norrebro, är nu flyttat uti stora kyrkofrindens bredewid gamla banquen.

På Wästerlånggatan är en meublerad Sal och Kammar åt hyra; hvarom underrättelse fås hos Mathanael Westerberg i stora kyrkofrindens bredewid gamla banquen.

Uti huset N:o 47 wid Stortorget, äro åtskillige wäl meublerade rum på är eller wela af hyra, som kunna strax tillräddas.

3 Nyströms et Stolpes Woflåda på Norrebro, finnes följande inbundne böcker till köps: Job. Magni Swears och Göthers Krönika in fol. 9 dal. Herbaras Saga med Verelli noter in fol. 9 dal. Upphått Evangelia med Jälandsk, Latinsk och Swensk version 4:to 6 dal. Don Sternmans Svea och Götha Höfvinge-Minne 4:to 9 dal. Wikfors Swedbergs Schibboleth om Swenska Språket 4:to 6 dal. Gddings Kongsholms Minne m. Tab. 5 dal. Girs Krönika om K. Gustaf den 1. och K. Erich den 14:de 4:to 9 dal. Spiegels kyrko historia och Biskops Krönika 2 delar 4:to 9 dal. Widmans Tract. om den Herrnhutiska Secten 8:vo 4 dal. Don Moles Inledning till Nofheten 2:vo 4 dal. Lettres de Therese ou Memoires d'une jeune Demoiselle 1, 2, 3 Paet 3 dal. Gousson om Fästningars belägrande och intagande m. Tabb. 3 dal. Kyrko handboken, Durrhardi Edition i fr. b. 3 daler. Speners Erklärning des Catholismi i fr. b. 3 daler. Reise nach Norden m. kuf. lt. det anmuthige Historicus 3 dal. Histoire de Henri le Grand par Mr. Perrière 3 dal.

3 Eggerdahls Woflåda finnes följande böcker till köps; Nürnbergiska Bibelen med alla Ehurförstarnas Portrait samt et kopparskåpe öfwer Augsburgiska Confession in folio 60 dal. Konung Gustaf Adolfs Bibel på Swenska 48 dal. Peringschöldts Bibliska Släkt Register med koprs. 18 dal. Emanuel Chesauto om Göthernas och Longobardernas Regimente uti Italien 24 dal. Swebbills Pilsredikan öfwer Konung Carl den 12:te. Konung Carl den 12:tes Historia på Svenska 3:ne Tomer med koprs. Richardson's beskrifning öfwer Halland 2:ne delar med koprs. 24 dal.

Uti Kongl. Tryckeri-Boden finnes nu Exemplar af Historiska Almanachan för nästkommande år 1761, a 1 dal. 8 dre Kopp:mt Exemplaret. Pilskreds Conteit-Almanachan för samma år, a 18 dre Kopp:mt Exemplaret.

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Hofets Cancelliets Kundgörelse, angående ny entreprenade af Krono Spikornes underhållande här i Stockholm. Dat. 16 Septembet 1760.

Andromeda polifolia

Stockholms Nefoblad.

Lördagen den 27 Septemb. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Följande Oeconomiska Utdrag af Duhamels. Bok om Landbrukets förbättring med anmärkingar, äro nyligen ifrån Constantinopel insände af en hederlig Svensk Man. Det är med så mycket större fågnad at wi dem det almånna få meddela, som de icke allenast äro wigtige och nyttige, utan ock afgifwa et hugneligt wedermåle, huru wåre redelige Swenske Landsmän, ehuru de wistas ända mit uti Turket, dock med så mycken sorgfällighet äfwen tänka på Fäderneslandets bästa och des inwärtas hushållnings än ytterligare besordran. Det som insändt blifwit, kommer at intaga ätskillige Nefoblad. Men em några andra rön emedertid ankomma, skola de icke des mindre få deras rum. Ofwarrörde utdrag lyder ord från ord som följer:

Jag undrar om ej någon af wåra Tidninge-skrifwate Kundglordt för wåre Landsmän det nya sättet af åkerbruk, som i wår tid blifwit upfunnit i England, samt i Frankrike och Swetz bepröfwat och riktigt befunnit. Om någon upfinning förtienar wår upmärksamhet, så är det wilt denna, hwars söremål är at anwisa Jordbrukare, huru de kunna mångdubbelt föröka deras inkomster, utan at öka deras utgifter. Och om någon bok förtienar at förwänstas, så året i mit sinne Fransmannen Duhamels nu redan mer än en gång utlagde afhandling, (a) som beskriwer och beskrifwer denna upfinningens bruk och nytta.

Silfwa boken har jag än icke fått hit; Men det utdrag, jag deraf nyligen sedt uti en art af Lärde Tidningar, (b) gifwer mig så god tanka om sakens riktighet, och så mycken uplysning om des beskaffenhet, at jag tror det wore skada, om jag skulle upsluta at gifwa det deraf, in till des boken med sina nödiga kopparstucken kan komma of till wägledning. Jag wil derför här först förwänsta berörde utdrag, med hwad mera jag i samma Tidningar finner rörande detta ämne, och sedan tillägga, huru jag tror wi med nytta skulle kunna tillämpa denna läran, änskönt wi icke hafwe de re. Skaper, som deri beskrifwas såsom oungångelige.

En Engelsman benämnd Turl eller Tull, som satt sig ned uppå landet, till at med allt låga sig på landhögel, författade, i anledning af mångg försöt och årsarenheter, en ny åkerbrucks lära. Han utgaf den samma uti et widlöftigt wärk, och fick många medhållare i England. Detta wärket blef ej länge obekant i Frankrike, och Fältmarskalken Noailles förmodde framledne Herr Otter, en Svensk, och Ledamot af Kongl. Franska Witterlets Academien, at öfversätta det uppå Fransöfka. Till at rätt wärkställa detta, gjorde icke tillyftest at wåra Engelska språket mågig: dertill höfdes ock någorlunda insigt i åkerbruk. Dersöre när Herr Otter war färdig med sin öfversättning, bad han Hr. Buffon öfwerse den samma, hwilket denne sig åtog, och hade dermed i några månader at göra. Wid samma tid skickades till Hr. Duhamel en annan, af Hr. Gottfort gjord öfversättning af samma wärk, jemte bref ifrån af. Franske Kifs-Cancelleren, med begäran at öfwerse den samma på lika sätt, som Hr. Buffon det hade gjordt med Herr Otters öfversättning. Herrar Duhamel och Buffon meddelade hwarannan sina tankar om Hr. Tulls bok: de funno, at tusendetal förtäffelige saker, som den innehöll, woro der utspödde med en widlöftighet, som skulle göra boken söga begärlig. Till at sätta Landbrucks ätskärte i skänd at deraf hämta nytta, trodde de bäst wåra at åtnöja sig med et fullständigt utdrag. I sådant afstende lemnade Hr. Buffon till Hr. Duhamel Otters öfversättning, at tiena till uplysning, det någon inderbet förekomme uti den som Hr. Gottfort hade gjordt. När Hr. Du-

(a) *Traité de la Culture des terres, suivant les principes de Mr. Turl, Anglois, &c.*

(b) *Nouvelliste Oeconomique et Litteraire, Tom. IV. a la Haye 1755.*

hanet åtagit sig detta arbete, gif han mera in i Hr. Lulls tankar än i hans ord: han bragte de förra i den ordning, som honom syntes tienligast, utelämnade oft hwad ej egentligen hörde till åmnet, förkortade hwad som tycktes för widlöftigt, beskref helt noga de gamla åkerbrufs sättet, till at så mycket länbarare göra förmonerne af det nya, tillade nya årfarendeter till sakens bestående, och gaf således åt boken et annat skapande, utan at förlora något af dens innebåd.

Detta wärket är det i tryk band. Det förka utgör 5 Capitel, hwart utdras hufwudsakerna; hwar på det nya åkerbruket är bygt, och de dertill nödige redskap beskrifwas. Emedan oögligt är at i et kort utdrag innefatta dessa mångfaldiga beskrifningar, wil man här allenast förefålla hufwudsumman af hela wärket, utan at noga följa författaren i hwarje Capitel.

Hufwudsakerna af Hr. Lulls åkerbrufs sätt bestå deruti, at wäl tillreda jorden som bestås af, at wälja godt sådes korn, at wäl komma det i jorden, at gifwa jorden det fördesagtigaste läge, och at röra jorden ifring plantorne när de upkommit. Hwar och et af dese fyra war förklaring.

Wårterns näring är öfwer allt uti jorden fringsoridd, men blifwer till ingen nytta om ej wårtern kunna hämtan. Detsför är hufwudsakeligt at sätta jorden i det stånd, at de lätteligen komma åt denna deras näring. Till den ändan böra jord-granden så förändras, at de lämna en wändelig hoy mellan rynder, deti röttern kunna sig intränga och med lättbet suga näringsäfsen. Denna fördelning kan på tvåghandha sätt åstadkommas; antingen genom gåening, i det dynga blandas med jorden, eller genom plöggande, i det jord-delarne förmedels redskaper söndersmulas. Hr. Lull säger det wara mycket fördelagtigare at öka jordens fruktbarhet genom des wändande, än genom gödslande. Detta senare wårkar alltid någon liten förårdring uti wårternes godhet: så har man oft icke alltid tillgång på så mycket gödsel som behöwes: Deremot kan man plöga jorden så mycket en wil, utan at frukterne deraf kunna lida till deras godhet. Gödsel kan wäl meddela jorden någon kraft, men genom jordens stitiga rörande blifwa bennes åtfällige delar efter bånden upwände till at emottaga luftens, solens och regnets wårkningar, hwar af hon blifwer häfwande och wårklik. Widare dröjer gödselen åt sig yrfa, som fräta plantorna: och detta är en af de förnämste orsakerna, hwarjore de som omgå med blomster, icke lida dynga i sina trädgårdar. Med et ord, et stitigt plöggande har med sig alla de förmoner som gödskaner, men ingen af dettas olågenheter: hwadan slutas, at det förre icke kan se för ofta: och är detta en hufwud omständighet i det nya åkerbrufs sättet.

Wålet af sådeskorn är oft et angeläget ämne. Hr. Lull håller förre, at man bör söka det som är wurit å bästa jordman, wälja det helde af ny än gammal såd, och helst köpa dertill af som af fattigt folk blifwit på åkren upplockade efter förden, hwilka gifwa det stridaste sådeskorn och fritt för allt ojd. Men detta stycket angår så wäl det wanliga åkerbruket, som det nya.

Angående sättet at komma såden i jorden, upgiffwer Hr. Lull et redskap eller årnings-tyg, hwarå han gifwer många och ganska omständeliga beskrifningar. Till at bibringa någelunda begrep härmed, är nog at anmärka, at då detta årnings-tyg drages af en eller två hästar, gör det i jorden små rännor eller sårar till hwad djupet och afstånd som åstundas, sårper med det samma uti hwarje sår så mycket såd man wil, och öfwerwyllar den i samma ögnablick: I det ställe wid wanligt sående ofta händer, at et kast blifwer drygare än det andre, och en sådan är grann, rymmas des flere korn uti sådesmannens hand. Desutan, om åkren är ojämn och full med kolar, faller måsta utsädet i gropigheterna, och litet eller intet der emellan, hwaraf händer at såden ganska ojämnt tilldelas jorden. Dertill med nödsakas man at arwända för mycket utsäde, aldensfundo det wyllas så olika djupt i jorden, at det som kommer för djupt icke går up, emedan en annan del, som icke kommit ned, upåtes af foglar. Det nya sårings-tyget är fritt för alla dessa olågenheter. Likwäl efter som dermed icke sås flere korn än som omgängeligen behöwes, och ibland dem ofta finnas en del odugelige, så måste man alltid så något mer, till at årsätta de korn som kunna gå ut.

Jemte et nytt sårings-sätt, upgiffwer Hr. Lull en särdeles tillställning och indelning af jorden. Han wil at en åker lägges uti sårar, ej olika trädgårds fångar med sina lediga mellanrum; at på hwarje fång eller ryggen af såran sås två eller tre ränder med såd; at emellan hwarje rand lemnas ti stullerum en half sin eller ofta tum bred; och at de ledige mellanrummen, som stilla fångarna, så wid pass syra till fem fots bredd. Denna sidska omständigheten låter icke lätteligen winna bifall, helst det förefaller sållsamt at så mycket jord får ligga, såsom det synes, onyttig. Men detta inkast förefaller, om man besinnar, at hwar och et hwete korn frambringat 20 till 30 stullar, i stället för två eller tre som af det wanliga bruket hade blifwit. Om det wore möjligt at fringsdela dese 20 eller 30 strån uti mellanrummen, skulle jorden synas lika så wäl full med såd, som om man efter wanligheten hade besäat åkren öfwer allt; men med den åtfällighet, at efter det nya sättet warda aren mycket större och fulla med en fridare såd: hwaraf följer, at bärgsten oft blifwer mycket ömrigare.

(Fortsättning härnäst.)

ANNO 1760 d. 27 September.
Politie- och Commercie - Tidningar.
 Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Sept.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
20 d	25:62	13.δ.	SO.	- multit.	25:60	15.δ.	SO.	- multit.	25:60	14.δ.		
21 o	25:55	12.δ.	SO.	- multit.	25:50	16.δ.	SO.	1 multit.	25:42	15.δ.		- multit.
22 c	25:38	14.δ.	NW.	- multit.	25:34	15.δ.	NW.	1 multit.	25:34	12.δ.		2 multit.
23 d	25:20	10.δ.	N.	1 multit.	25:20	14.δ.	N.	- töfn.	25:20	10.δ.		- multit.
24 g	25:25	10.δ.	N.	1 multit.	25:25	12.δ.	N.	1 multit.	25:36	10.δ.		1 flart.
25 z	25:41	10.δ.	N.	1 flart.	25:41	13.δ.	N.	- ström.	25:39	9.δ.		- multit.
26 z	25:23	8.δ.	N.	1 multit.	25:20	11.δ.	N.	2 rågn.	25:30	11.δ.		2 rågn.

D. 25 Fullmåne kl. 1 f. nr.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Stof-Marskalken Neuterholm och Capitaine Armfeldt ifr. Finsland, log. i huset N:o 54 wid Noorlinos gatan. — Corporalen Gref Fredrik ifr. Skåne, log. i huset N:o 42 wid stora Nygatan. — Corneten Armfeldt och Hendrik Kluck ifr. Finsland, log. i huset N:o 34 wid Regerings gatan. — Hof-Juncaren von Stauden ifr. Kewel, log. i huset N:o 164 wid Riddsmangatan. — Prutenanten Cavalier ifr. Brandrike och Handeläman Kuhlman ifr. Göttheberg, log. på Kållaren Förnyta Winjätet. — Besworen Keijel ifr. Westad, log. på Kållaren Swertges Wägn. — Cronfogden Forberg ifr. Sigatuna och Bruks-Inspectoren Groth, log. i Diermans hus wid Sullportsgatan. — Luft-Inspectoren Gänner ifr. Hedmora, log. i huset N:o 15 wid stora Nygatan. — Ombudäman Kihlman ifr. Skåne, log. i huset N:o 44 wid Allandsgränden. — Fältwäbels Broman ifr. Nyland, log. i Diermans hus wid Stadsgränden. — Handelsmännen Wahlström och Friis ifr. Hudmögwall, log. i huset N:o 76 wid Breidgränden i staden. — Handelsliden Jacob Ablgren, log. i huset N:o 42 wid Nygränden.

I Stockholm äro ifrån den 17 September till den 20 dito födde: 27 Gåhedarn, 30 Flickbarn. Wigde 9 Par, samt begrafsne 20 gamla Personer, och 30 Barn. (o) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Födsamlingen infommit.

De gamle Personer äro dödde: 7 af Hettig suka, 3 af Alderdom, 2 i Warketörd, 1 af Wattusot, 1 af Häl och ring, 1 af Bröst suka, 3 af Lungfot, 1 af Schlag, 1 Drunknad, 2 af Skibbiugga. De 30 Barn äro dödde: 3 af Bröst suka, 15 af Koppor, 2 af Dangiswen suka, 3 af Schlag, 2 af Magårst, 1 af Diarrhe.

Rammen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Bod-Wettienten Carl Peter Holst. — 3 Barn. — (St. Clara) 1 Barn. — (St. Jacob) Bergs-Rådet Collings Enke-Fru 72 år gl. — (Riddareh.) (Tyska Förs.) (o) (St. Maria) Timmerman Carl Stenbergs hustru. — Dalkarlen Pehr Larsson. — Wattubäraren Peter Nordströms hustru 60 år gl. — Pigan Greta Andersdotter 72 år gl. — 5 Barn. — (St. Catharina) Pigan Anna Maria Berg. — dito Maria Christina. — Enkan Ingrid Larsdotter 70 år gl. — Afskiedade Soldaten Johan Rådtenberg 80 år gl. — Ryttare Enkan Susanna Lindberg 74 år gl. — 5 Barn. — (Kongsholmen) (o) (Ladugårsländ.) Framledne Ingeniuren Andersins Enke-Fru Wälborna Fru Warbro Ehrenreich 78 år gl. — Jungfru Margareta Vogel. — 5 Barn. — (St. Olof) Separations Wacken Eric Enbom. — Wäskaren Carl Alexander Hells hustru. — 2 Barn. — (St. Johannis) Skiffkaren Johan Falk 77 år gl. — Wurgesällen Hindrie Holm 73 år gl. — 1 Barn. — (Barnhuset) 1 Barn. — (Danviks Förs.) Urmakaren Joh. Wimmel. — Wädrimaren Elias Berg 68 år gl. — 2 Barn. — (Skeph.) 1 Barn. — (Liljeswärdske Reg.tet) 4 Barn. — (Sabbatsbergs Fattighus) Skomakaren Holger Melin 76 år gl.

Höfyllige Fångdörelser.

Till följande af Kongl. Maj:ts allernådigste Utslag af den 22 Nov. 1750, samt Höghöf. Kongl. Svea Hofrätts öfver. Förordnande under den 12 och 18 Jun. innevarande år, kommer en tredjedel af Haggel Stångjerns Brak belägit uti stora Kopparbergs Län, wäster Bergelagen och Norbergets Socken, samt lika stor andel af Vidrehytte Masugn uti Grangårdes Socken med allt hwad till förenämde andelar hörer, den 28 nästf. Nov. kl. 9 förmiddagen på wårdsbuset Elljeholmen här wid Stockholm, under offentlig utrop at försäljas: kunnande de som äro bugade öfwa sig om bestaffenheten närmare underåttade af wårderings instrumentet, som är at tillgå så guds uti Kjöllu Lands-Cancellie, som här i Stockholm hos de förordnade Curatorer, Hof-Secretären Hindström uti huset N:o 47 wid Stortorget, och Hofrätts Fiscalen Ruckerwald uti Assistenten Westrells hus wid Drottningegatan.

Termen til Auktionen på Grefwelige Speniske Malmgården på Ladugårdslandet, är nu utsatt til den 6 Octobr. kl. 4 eftermiddagen; kommande under samma Fästighets försäljande äfwen at begripas Tapeterne i stora Bygningen, samt en i Byggghuset inmurad kopparskittel och Trågårds- samt Dwars-Redskapen, all som det nu befinnes och för ögon står. Auktionen hålles på Stadsens Auktions-Cammare.

Uti huset N:o 137 på lilla Nygatan, äro meublerade Rum med drängkammare samt Stad och wagnrum nästkommande Michaelis tid at hyra.

Uti för detta Justiticks nu Fabriq. Ringströms hus N:o 16 wid Nystrågen på Södermalm äro 3:ne trappor up 2:ne meublerade Kamrar med luss och wärma på wecka at hyra.

I Ulfz Wokläda äro insatte några nya Fransyska Comedier efter skrifwen förteckning.

Nya Sångkläder som för senaste branden förfärdigades och såldes på Södermalm och Horns gatan mit emot St. Maria Kyrka, förfärdigas, och hålles nu mera til salu, jemte Madrasse af tagel och här, såder och dubn, samt Cattuns Sångböcken, på Norremalm och Smålands gränsen uti huset N:o 7 nästa huset in til ånkehusts bakgård.

Gästgäwaregården Marma uti Upland och Lagga Socken belägen, är til salu; hwarom underrättelse fås hos Banco Fiscalen Ekman.

Den 15 Septembr. förlorades en med guld utsirad Snusdosa af papp, med en herde och herdinna på täcket, med rappe uti, tillika med en röd och hwit sin bomulls nåsduk; Den som desse saker i förwar tagit eller uphittat, täcktes derom underrättelse lämna hos Wokbållaren Segerberg wid Kongl. Päst-Contoret.

Uti huset N:o 83 på Blasterholmen är et stort hwalf at hyra, underrättelse derom fås utaf Bettienten Törnboom dersammastädes.

Uppå Norremalm wid St. Clara Kyrka, är en egendom af sten med nödige uthus och 2:ne stall, samt en insångd Södgård til köps; om köp skulle träffas, kan något mera än två tredie delar af köpbestillingen upå flere år emot billig ränta blifwa inestående; underrättelse här om fås uti Föremydnare Kammarens Revisions Contoir på nya Rådhuset.

En liten och wäl conditionerad Spelsjakt med alt tillbehör i god ordning, är til fetu; hwarom underrättelse fås hos Målaren Hafwerstatts änka, som är boende i stora wattugården.

Hos Mad. Albrecht näst in til Grubbens hus wid Stortorget, äro 3:ne meublerade rum at hyra, underrättelse fås 3:ne trappor up i samma hus.

Gården N:o 39 på Ladugårdslandet och Skieppare gatan, är til salu, bestående af 6 st: rum, såhus, och en wacker Trågård med Lusthus; närmare underrättelse här om fås i Gården. I samma Gård är och en suäkkelig stor Clave Cymbal med god resonant til köps för billigt pris.

På en Landt egendom några mil ifrån Stockholm, äfwindas en stidellig Trågårds-mästare, och en Wåderqwarns Wiölnare som försår bygga allt hwad til en Wåderqwarnt beöfjwes, underrättelse derom fås hos Mad. Lafont wid Teentorget.

Uppå Rållaren Hoppet wid Riddarehus torget lemnas underrättelse om större och mindre gods och Landtegendomar, som äro til salu.

Uti huset N:o 122 belägit i Staden wid Kindfuswugatan, äro meublerade rum at hyra, som är en Sal, 2:ne Kamrar och Drängkammare 2 trappor up; närmare underrättelse fås i samma hus af ägaren i trappa up.

Skreddaren Matthias Nordstedt som tillsörene bodt på Smedje gatan, är nu flyttat i det så kallade Gref. Wrediska huset på Drottning gatan i nedre wåningen.

Ifrån den 11 til den 25 Septembr. år 16 st. Skieppare från nedannämde orter bli til Staden ankomne, neml. 1 från Wismar med styckegods, 5 från Revel och 4 från Carland med Spannemål, 1 från Khl med Victualie wäpior, 4 från Narwa och 1 från Petersburg med Lin, Pampa och Talg.

Stockholms Besöblad.

Lördagen den 4 October. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bok om Landbruket. Se Besöbladet N:o 39.

Det är ej nog at hafwa tillredt jorden för såningen, man måste ock fortsära at wända henne, till des plantorne framdragt fructen som af dem wäntas. Ehuru wäl brukad en jord kan wara om höften, siunker hon dock tilhoppa om wintren, hennes delar tilpackas, ogräsen wäxa och borttaga musten undan den goda säden: och wid wintrens förlopp är jorden nästan i samma stånd, som om hon icke hade varit upkörd. Likwäl året då, som hon bättre, än någon annan tid, besöfwer göras lös och redlig; ty då wäxa plantorne som starkast, och då behöwes lägga wid rötteene en ny jord i ställe för den som de redan utsgit. Efter det wanliga bruket, gifwer man mycken föda åt säden i den ärestid, då han det minst lastwar, och man lemnar honom utan bistånd då mera näring nödig blifwer, det är, då han bör som mest förkofra sig. Detta upskrande är lika så wäl bitänkt, som om man gifwe mycken föda åt et spädt barn, och lät det swälta så fort som det blifwe förrer. Dersöre böra plantorne fringmossas allt medan de upwäxa, och icke lämnaas offotte förr än de hinna til deras mognad. Ju mera man fördelar och söndermullar jorden, ju mera näring gifwer hon. En annan förmon af sligt sligt jordens rörande, är at utöfna ogräs: hwarmedelst ej allenast affstafas onyttige munnar, men desse obudne gäster hindras ock at fröa sig och föröfas till mera för den goda sädens wäxt, utom det at sligt ogräs sammedelst ej så komma uti spannmålen och minska dennes wärde, såsom ofta händer.

Uppå det inkast, at et sådant jordens sligtiga wändande kan sära rötterne och skada plantorne, swaras, at sligt icke är til befructa; ty försarenbeten har wisat, at efter en affuren rot wäxa i stället många nya, som bättre draga musten ur jorden: således ökas sugarnes antal just igenom det, som synes skola minska dem. Widare inwändes, at åtminstone kan icke nekas, det et så sligt jordens wändande uttorrar henne: ty wäxlan bortflyger ej så lätt utur en hård jord, som utur den der så ofta blifwer upwänd. Hr. Duhamel widgår denna saken; men utom det, at en för mycket tillkäpt wäxt är kan se mera skadelig än gagnelig för plantorne, är ock wist, at en wäl brukad jord, mera än en annan, bätar af regn och dagg. Widare, är ock til at märka, det sådes rötterne sträcka sig ända till mellantummen och draga derutur mycken näring, efter som jordmon å desse ledige ställen, blifwer genom sligt plöjande, luter och lös hållen: Swårtom, efter allmänna bruket, äro rötterne i trångsel, och sakna all hielp af jordens uplösande.

Detta nya återbruket fördrar best olika wärktug emot dem som wanligen brukas. Dem som Hr. Tull utgisswit, har Hr. Duhamel icke funnit nöjagtiga: han har derföre besittat sig at göra dem beqwämare. Deras beskriwing jemte wäcke kopparskeden finnes efterst i hwarje band af hans bok.

Ehuru de här anförde saker synas så wäl grundade, at man kunde sätta tro til dem, har försigtigheten dock äffat deras profwande genom tilämpning. Försarenbeten har besyftt dem wid

Fråga.

Som nu allhandas Insecter och skadeliga Matkar taga öfwerhand på många ställen, och erdan är nämt i uttomne skrifter om hielpmedel emot somliga; så har man ansedt för nödigt at äfwen giwa wid handen och rådråga sig, om någon wet bot emot et slags Matkar, hwilka se ut som torndofflar, swarta, med långa ben, man wet ej annat namn på dem än Bubbor eller Wobbor, de hålla sig gierna i löfs spisar, och i synnerhet hos Bagar, och äfsta gierna säcket och det som är sött, men de yngla förfräckeligen af sig; lägga små ägg 10 a 12 tillsammans. De synas sållan om dagen, men om nätterna äro de framme til 1000:de tals, det förmenes de skola wara komne från Sinsland eller Lissind. Det woro en nytta för det allmänna så wäl som hwar och en, om någon hielp emot dese skadelik kunde upgisswas.

mange forbrø, som blifwit enftilde uti årtiellige landeortet i Frankrike åren 1750, 1751, 1752 og 1753, hvilka finnas upftånade uti Andra och Tredie Tomen af detta wår. Det torde icke vara ut wågen, at här anjörte et och annat af deffe forbrøen. Hr. Lullin, Syndic och Politis Wåffare i Republikken Genf, en stark medhållare af det nya åkerbruket, lät befa et stycke jord af 1650 quadrat fannar. Dertil användes ej mer än 10 fkalpund hwete, i ftälle för et hundrade och jett fkalpund som wanligen derå fædde blifwit. En del af utfædet gick ej up: många ftånd förderiwades af prefa; likwål båtsgades deraf 879 fkalpund, i det ftälle samma stycke jord, efter wanliga bruket, ej gifwit mer än 493 fkalpund, eller fem torn för et, hwaremot det nya bruket gifwit inemot 90 för et torn. En annan man har förbrøft wid Vordeaur, at den jord, som efter deffe nya fager blifwit fædd i ränder, har, oagtat de ledige mellantummen, gifwit lika ft mycket som den jord, hvilken med mångdubbel mera hwete öfwer all befædd warder: hwilket är en stor winning i de landeortet, der ej wanligt är at låta åkren hwarje år båra fad. En annan har låtit befa en åker af tresherdedels tunnland, som gifwit en femte del mer än en när liggande och lika ffor åker, hwilken blifwit på det wanliga fättet brukad och wål gödsfad, åns förbrø man uppå förbrøket försummat at plöga så ofta som wederbore. På et annat ftälle hafwa förbrøken haft långt hårligare utslag. De flefte tornen hafwa ftuttit ifrån 40 till 70 ar, af hvilka någote innehållit 100 de korn och derutöfwer. At här uprepa flere prof, wore onddigt: det är nog, at ibland mer än tusunder förbrø, knapt finnes et, som icke beftyrker det nya fättets förretråde fram för det gamla. Det wore derföre en lastbar efterlåtenhet, om de landbrucks ålfkare, som så wita deraf, icke wille oeffa förbrøket. Allt efter de första förbrøkens utslag, kuana de med full öfwerettighele på det fättet upodla en större eller mindre del af deras ågor. Men i ftället för at pröfwa de nya fagerne medelst ånsfåde förbrø, som aldrig kunna göra ftada, har man merendels mera luft at blott göra infatt. Ibland deffe hafwa fönjande förrent författarens upmåderfamt och beftwande. Det innwändes, at detta nya åkerbruket, som ej kräfwes åkerjordens låggande i träde, leder til at förbrøa betet, som bokfaren ej kan undwara: Om all åkren wore hwastje år i bruk och kurt faw, så blifwe ju hwarken stubb eller trådes gårde til betet för fånaden, och följogreligen kunde inga fågler ar hållas, inga åtgång på foder, ingen öfnga, ingen gödning för åkren, m. m. Detta infatt förbrøar all sin ftenbara ftarka, om man i det tager, at en del af åkerjorden kan användas til odlade beteshagar. Härmed förbrø sådant land, som befa med allabanda gråsfjöd, såsom wåpling, Sainfoin, Luzerne, med fäl, med rofwor, med jordåpfen och dgligt, til kreaturens förtråring. Hr. Lull utlåter sig på mång ftällen, at han gör ringa wårde af de wanliga beteshmarker, så wål som de naturliga ångar, och at han ftå medelst et litet stycke land, som han ftittigt dyrkar til et odlat mulsbete, mycket bättre förbrø sin bokfap, än hans grannar göra. Et tunnland god ångswål öfwer mera gråe än 6 tunnland trådes åker, och et enda tunnland Luzerne gifwet mer än 6 tunnland god ångar all: hwaraf följer, at 36 tunnland trådes jord ej utgöra så mycket bete, som et enda tunnland Luzerne. Allt det före är långt förbrølagigare, at åfskifta en liten del åkerjord til underbåll för bokfapen, än at låta ftda all åkerjorden, med minfning i gråden, som är hufwut målet af ett landbruket.

Det andra infattet som göres emot Hr. Lull, är, at det nya fättet förorsakar långt mera koftnad, än det gamla, och at utgifterne öfwergå nyttan som det af sig kastar. Hr. Dubonel fwarar härå med en dop uträkning, som ej finna rum i et litet utdrag: Men af deffe öfwerfåg ftånjes, at all förbrølen blifwer wid det nya fättet. Således är til förmodante, at de, som åga nog drift til at ftelwe kunna hafwa ögat uppå alla dertil förbrøttningar, låra urhöden at dyrka en gammal ferdwana. De låra göra förbrø, de låra i de senere förbrøen råta twad i de fdeffa kan vara felat, och de låra efter bond buta på at med færdighet och winning tillåmna de anjörde nye fager til alla deras jordågor.

(Fortfåttning härnåst.)

Meteorologiske Observationer.

Sept.	Nl. 8. f. m.				Nl. 2. e. m.				Nl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wåd.	Bar.	Therm.	wind.	wåd.	Bar.	Therm.	wind.	wåd.
27	25.39	14.0.	SO.	- flart.	25.39	15.0.	SO.	- 15.0.	25.33	15.0.	-	1 mult.
28	25.33	14.0.	W.	1 ftrom.	25.33	17.0.	W.	2 mult.	25.23	12.0.	-	1 mult.
29	25.8	16.0.	W.	2 ftrom.	25.8	15.0.	W.	2 ftrom.	25.12	13.0.	-	1 flart.
30	25.24	13.0.	W.	2 flart.	25.27	15.0.	W.	1 ftrom.	25.27	13.0.	-	1 flart.
1	25.41	13.0.	NW.	1 mult.	25.46	15.0.	NW.	1 mult.	25.46	16.0.	-	1 mult.
2	25.35	13.0.	NW.	2 ftrom.	25.37	15.0.	NW.	3 ftrom.	25.45	13.0.	-	2 flart.
3	25.52	9.0.	NW.	- mult.	25.52	13.0.	NW.	1 mult.	25.48	11.0.	-	1 mult.

ANNO 1760 d. 4 October.

Politie- och Commercie-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

Commendeur Captain Tersmeden ifr. Finland, log. i huset N:o 57 wid Smälands grändem.
— Captain Nezon ifr. Stralsund, log. hos Sadelmakaren Witting wid Kettinge gas-
tan, — Capitain Unge ifr. Pomeran, log. i huset N:o 82 wid stora Nygatan. — Öfver-Com-
miffarien W. ydling ifr. Calmar, log. i huset N:o 50 wid Grifsgatan. — Afesor Dwis ifr.
Limeå, log. i huset N:o 2 wid St. Clara Norra Kyrkogata. — Gendrit Gustafsson ifr. Wa-
sa, log. i Kopparslagaren Jernströms hus wid Drottninge gatan. — Käntmästaren Nypren-
gren, log. i Fabriqueuren Jochmans hus wid Ridda bodarne. — Borgmästaren Wetterblad ifr.
Christina, log. i huset N:o 99 wid Lilla Brun. — Borgmästaren Schaum och Handelman Nil-
dahn ifr. Landskrona, log. i huset N:o 116 wid Lilla Nygatan. — Borgmäst. Finerus ifr. Åm-
näs Nyköping, log. på Källaren Förgylta Wasatek. — Borgmäst. Fet ifr. Rauma, log. i huset
N:o 22 wid Skeppar Carls gränd. — Conterf. Bure ifr. Westerd., log. i huset N:o 45 wid
Drottninge gatan. — Sadelmakaren Modewik ifr. Petersburg, log. i huset N:o 70 wid Swar-
tens gränd. — Fafelugnsmakare Gesällen Richard ifr. Dantsig, log. i huset N:o 18 wid
Kulmakare gränden. — Borgmästaren Kock ifr. Uddewalla, log. på Källaren Eniggränd.

I Stockholm äro från den 20 September till den 27 dito födde: 25 Säkebarn, 26
Blädebarn. Wigde 12 Pat, samt begrafne 20 gamla Personer, och 24 Båen. ( ) Ut-
märker at ingen Föruckning ifrån den Församlingen infommit.

De gamla Personer äro döde: 3 af Lungsol, 7 af Hetsig siuka, 2 af Bröst siuka, 1 af
Dangifwen siuka, 2 i Barnsdöd, 1 af Hals svulnad, 2 af Alderdom, 1 af Slag, 1 af Wat-
tusot. De 24 Bårnen äro döde: 13 af Slag, 4 af Koppot, 4 af Bräsa, 2 af Dangifwen
siuka, 1 af Wädelga händelse.

Ramnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Peruquemakare gåfven Hemming Samelin. — (St. Clara) Snickaren
Anders Kullwik. — 2 Bårn. — (St. Jacob) — (Riddareh.) — (Tyska Förl.)
Noislagaren Nicolaus Johffers hustru. — (St. Maria) Spinnerkan Rebecca Laggare.
— Wackhus karlen Matts Westberg 75 år gl. — Strumpwäfware Gesällen Hans Wählströms
hustru. — Handnickaren Peter Brandts hustru. — Pigan Stina Staf. — 5 Bårn. —
(St. Catharina) Förgaren Hans Hindrik Falkensker. — Linnierman Paul Hanning.
— Öfverfårare hustru Anna Lika Ryhl. — Hustru Maria Olander 70 år gl. — 7 Bårn. —
(Kongsholmen) Jungfru Greta Gottman 82 år gl. — Vettinten wid Kongl. Lazarettet Pe-
ter Bergström. — (Ladugårsländ.) Sidman Olof Amans hustru. — Linnierman Wil-
helm Holms hustru. — 4 Bårn. — (St. Olof) Linniergesällen Jan Lund. — 3 Bårn.
— (St. Johannis) Pigan Erika Dödötter. — Målare gåfven Abel Bergström. — 3 Bårn.
— (Barnhuset) — (Danviks Förl.) — (Skepsk.) — (Lilla Swardste Reg. tel)
— (Sabbatsbergs Fattighus) Pigan Christina Broberg 87 år gl.

Stefillige Kungörelser.

Till följte af Kongl. Maj:ts allernådigste Utslag af den 22 Nov. 1750, samt Höglöff. Kongl.
Svea Hofrätts ytterl. Förordnande under den 12 och 18 Jun. innewarande år, lemmer en tres-
delad af Haggie Stångrens Brak belägit uti stora Koppabergets Lån, wäster Bergslagen och
Norbertes Sochn, samt lika stor andel af Widenhytte Wasugn uti Grangårdes Sochn med alt
hwad till förenämde andelar härer, den 28 nästf. Nov. kl. 9 förmiddagen på wårdsbuset Ellje-
holmens här wid Stockholm, undet offentlig utrop at försäljas: kunnande de som äro hugade
gåra sig om bestaffenheten närmare underättade af wårderinge instrumentet, som är at tilgå så
wål uti Fohlu Landts-Cancellie, som här i Stockholm hos de förordnade Curatorer, Hof-Scete-
teraren Hindström uti huset N:o 47 wid Stortorget, och Hofrätts Skalen Ackerströms uti Ås-
sistenten Weströms hus wid Drottningegatan.

För Kongl. Maj:ts och Kronans räkning komma Åttiofyra Lödbren, bestående af Gull, Ellwiv,
Koppar, Tenn, Wåsing, Jern, Porcellain, Finne-gång-och Sångläder, den 29 innewarande må-
nad, genom öpen Auktion at försäljas på Skatt-hemmanet Sund i Wagnhårad Sochn, Hålebo Hä-
rad och Södermanland; hwilka försändesul härmed till allmän esterrättelse kungjördt warder.

För emellankommande blöder Auktion å den Grefwelige Spenfiske Malmgården, uppå Ladugårdslandet ei för än den 13 innevarande månad at för sig gå.

Tracturen och Måster-Kocken Gabriel Dem, som hittills bodt uti Commisariatien Lenbergs hus i lilla Gråmunke gränd, har nu flyttat uti det så kallade Hammitoniska huset på stora Nygatan wid Riddarhus torget 2 trappor up, derest des skylt, Wårds-huset Kronan kallad, finnes upslätt.

Nya Sångklåder som för senaste branden försärdigades och såldes på Södermalm och Horns gatan mit emot St. Mariä Kyrka, försärdigas, och hålles nu mera til salu, jemte Madraser af tagel och hår, skäder och duhn, samt Cattuns Sångtåcken, på Norrmalm och Smålands gränden uti huset N:o 7 nästa huset in til ånkehusets bakgård.

Hwarjehanda uprigtiga trågårds frön, finnes för ganska billigt pris til köps hos Hof-Exerciteraren Bergneht uti des hus wid St. Clara västra Kyrkogårds port, hvilka frön såsom nu i Sommar mognade här i orten, äro för de norra Swenske och finska orterne lämpeligare än de utländske, så wida de uti detta Climatet äro upodlade.

Emedan större delen af de gamla Lottsedlar icke ännu blifwit presenterade til inlösen emot de nyare efter Planen den 4 Septembr.; Ly warda wederbörande härmed påminne, at ju före des heldre, och senast innom denna Månads slut de samme uti Adelsförs Bergwerks Lotterie Casse Contoir till ombyte lämna, på det Direction med säkerhet må kunna dragnings terminen til medio Novembr. förkorta.

Et aldeles nytt och wäl gjordt wahnöt flåp är til salu, hos för detta aff. Snickaren Neibergs Ånka på Södermalm och Squalbergs gatan uti huset N:o 69.

I anseende til heras Åskundan, at så köpa särskilt det andra och tredje Capitlet utaf Samlingen af äldre och nyare Rön i Landtshushållningen, så är den ansatt gjordt, at Exemplar deraf finnes uti Bollåcorne på Norrebro och stora Nygatan, samt at de i första Capitlet icke äro utlåsta, äfwen så köpas på de ställen der pränumerrat blifwit.

Uppå Norrmalm straxt wid Norrtull, finnes tiltäckeligit muhete för et parthe orar, samt andra kreatur, hwarom kan vidare underättelse fås i huset N:o 145 på Drottninggatan.

Den som Åskundat til köps et par unga swarta wagns hästar af 12 quarters högd, samt en hel ny wagn med Selar, kan detom underättelse bekomma hos Hoflagaren Roth wid Packare torget.

På Götgatan nedan för Ederströmska huset, är et meublerat rum at hyra; hwarom underättelse fås i samma hus hos Hoflagaren Dlof Swan.

October Månads TAXA.

Hwarerfter följande Persedlar försållas i Stockholm, Anno 1760.		Kp:mt.
Bröd til et bre R:mt hbr waga.	En Kanna godt Dubbelt öhl	dal. = 28 öre.
Hwetebröd med midlê bakat 1 och 3 fierd. Lod.	En Kanna Enkelt öhl	" " " 14
Dito utan midlê bakat 2 Lod.	En Kanna godt Swag öhl	" " " 6
Språdt Råg bröd 4 och 3 fierd. Lod.	En Kanna Göt Midlê	" " " 28
Dito ofkrådt bröd 8 och 1 halst Lod.		R:mt
Et Fat Dubbelt öhl		dal. 39: 10
Dito En Lunna		31: 14
Et Fat Enkelt öhl		18: —
En Lunna Dito		14: 12
Et Fat Swagöhl		11: 28
En Lunna Dito		9: 16
En Lunna Spisöhl		1: 16
	En Marcê Fårst Dye Slut: eller Dwi-ge-Midit	14
	En Marcê Hel eller Half-god giödd Kalf	24
	En Marcê Framfierding dito	22
	En Marcê Bakfierding dito	26
	En Marcê Fårkött	14
	Gods Driedes Lam såljes stycket 9, 10, 11 a 12 dl.	
Inkommande Spannemåts prisen baswa i nåstl. Månad warit: Hwete 39. 34. 30. dal. Råg 23. 20. dal. Korn 27. 22. dal. Håra 20. 18. dal. Erter 48. 33. 30.		

Åf Kongl. Tryckeriet är utkömmit:

Kongl. Clotts = Cancelliets Kungidrefse, angående Gatufköp och ofaga Handel, samt Förlids och Wångleri, jemte the för wederbörande utfärdade Layors ngare efterkinnad. Dat. 1 October 1760.

Dito Kungidrefse, om Ultuna Konges Ladugårds bort-arrenderande. Dat. 4 Octobr. 1760.

Stockholms Sæloblad.

Lördagen den 11 October. 1760.

Lärda Saker, och Rön.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bok om Landbruket. Se Sælobladet N:o 40.

Hr. Duhamel har icke åtnögt sig, at, uti ofwannämnde wått, -underwisa jordbrukare, huru de kunna skaffa sig ömmt årswårt, utan han har också, genom en utgifwen särskild bok (c). Lärt hurulunda spannemål kan wäl förwaras.

Efter wanliga bruket, fordrar spannemåls förwarande ej allenast stora och starkt byggde kornhus, utan också ståtliga och försändiga besjterers åtgård. Swårigheten at hafwa alla dessa lägenheter, är orsak at ej så många jorråds-hus finnas, som borde. Genom Hr. Duhamels förslag betas denna oflägenhet, i tby mycken spannemål kan förwaras uti litet rum, utan fara för gånghing eller deras ofunnighet och försummelse, som dermed omgå. Detta sättet är desulan-hwarsken widbrifligt eller kostsam, hwilket af följande kan inhämtas.

I stället för wanlige kornhus, hwilkas byggnad och underhållande kostar mycket, låter man göra stora låtar af ek, til 12 eller 15 fots widd i fyrkant och 10 eller 12 fots högd. In uti låten, 6 tum öfwer botten, göres en annan botten af gallerwått, hwåd utspännes en gles wått. Denne låten fylls så med godt hwete, och tillslutes med et låt af goda ekebräder, som slutar så tätt, at icke det minsta yrå kan tränga sig in. Man gör allenast på årtillige ställen af detta låtet små draghål, som wäl tillslutas med sina fall-lock, til at kunna, enår det åstundas, gifwa luft åt hwetet. Men huru skal man få luften at gå genom en så stor hop spannemål? Detta går an förmedels en blåsbålg, som hämtar luft utan eiter, och drifwer den in emellan båggte under botten af låten. När man wil wädra hwetet, öppnar man draghålen ofwan til, man blåser med blåsgarne, och wäret går igenom hwetet med sådan kraft, at allt dambet utdrifwes, och at åfwen hweteforn påfwas ända til en fots högd. Om luften wore alt för tjuktig, wore ej swårt at göra torr förmedels samma blåsgarne. I sådant fall låter man bygga en liten ugn af tegel, 10 eller 12 fot derifrån: rören, hwartil genom blåsgarne draga åt sig luft, wändas åt samma ugn, och leda således en warm och torr luft in uti sådes låten. Dese tillställningar, och sättet at bruka dem, måste läsas i sielfwa boken. Men slutligen, som styter af denna forta beskrifning, är, at man på detta sättet kan hafwa kornhus, som inrymma åfwen så mycket spannemål, men ej äro en tionde del så kostsamme, som wåre wanlige Magazine. At et så inrättat kornhus kan inrymma en stor myckenhet såd, blifwer solklart när man besinnar, at 2700 Cubiske fot (d) så rum uti en låt af 15 fot i fyrkant och 12 fots djuplet: i det stället på en wanlig spannemåls bota af 80 fots längd och 20 fots bredd söga kan rymmas mer än hälften. Orsaken är, at spannemålen ej plågar läggas til mer än half annan fots högd å hwarsje bota; hwarsfötutan åfwen måste lämna rum at gå omkring vingarne, för at kunna tillse och anså spannemålen, hwilket också borttager mycket rum.

Det är ej nog, at hafwa funnit utwäg til spannemålens förwarande från gånghing: man behöfwer också råddan ifrån ståtande af yrå: och detta är den andra nyttan af den nya kornhus byggnaden. Först är det ofelbart, at när lärarne blåsas wäl tillräpte, kunna like diure icke slippa in uti dem. Men om de eller deras ågg redan finnas ibland hwetet, huru skal man då kunna lutsöda dem? Hårtill swaras: genom samma medel som gånghingen hindras, nemligen förmedels blåsbålgarne. Werde yrå äro af tu slag, ångrat och mastar. De förre trifwas ej utan i warm

(c) Traité de la conservation des Grains, et en particulier du froment, par Mr. Duhamel du Monceau, avec figures en taille douce. Paris, in 22:0 Les Nouvell. Oecon. et Litter. Tom v. 1755.

(d) Äter 422 Svenska måltunnor, utom hwad som winnes i rummet genom packningen af spannemålens egna tyngd. Auctoren förbigår, at en tjugu fjerdedel af tynden i förbestrefne låt, afgår för blåshings rummet emellan båggte bottenar.

luft, och uti dese lärar hålles luften allt stadigt kylig, medels blåffen (som drifwes tvärt igenom dem). Man har ock funnit genom åtskillige försök, at dese små skade diur fructat vålgarnes värkan och tagt flykten så snart dragbålen öppnades. Efter hundrade tals gjorde försök är det ostridigt, at ångrar eller mått, som fräta bivetet, icke kunna hålla sig i de här beskrefne kornhusen: hvilket icke är en ringa förmon, ty denna ohyra öder mycken säd, och med sin klata lutt skämmer den som lämnas oäten.

Maffen gifver ingen oluft är spannemålen, men förtärer den til stor myckenhet. Afsköndt ingen kylig luft, icke ens en stark lörd mågtar sögdra detta dluret, har man likväl märkt, at värman är nödig til des afstrande. Och som luften uti dese sådes lärar ofta smöras och alltid hålles kylig, så är säkert, at detta yrsk tor obegvämt, och icke kan södka sit slagte (e)

Det behöfwes ej anmärka, at spannemålen uti väl slutna lärar icke kan skadas af fattor, råttor, mös eller foglar. Utu wanlige kornhus göra fattor mycken skada, med den orenlighet de fleppa, som förorsakar flimpar af försämd säd. Utom det som råttor och mös södära, sörtasla de ock mycket spikning genom de hål de gräwa, hwaruti råden rinner och förtöras.

En annan nytta af den nya kornhus byggnaden, är at såden håller sig längre tid. De som förwarat spannemål, hwaru förfarit, at bwete, som ej blifwit skadat de tu första åren, löper sedermera ingen fara at skämmas, och at man kunde utan omak förwarat i långa tider, om man bara hunne wärlat för rof af de diur som sölat til sin söda.

Östa händer, utu wanlige kornhus, at spannemålen icke ens är i säkerhet för dem, som hafwa at wårban och ansan. Hr. Duhamels påfund motar ock denna faran. Som besjenten ej har derwid annat at göra, än öppna dragbålen och låta vålgarne gå, så kan ålgaren, utan all hinderan i dese förättningat, göma nyckten til sin stora sådes lär, och hwaru således sit föräd wäl omsängt.

Men som Hr. Duhamel icke hållit dese almånne underrättelser tillräckeligen, at sätta hwar man i skänd at nyttia hans påfund, så har han mycket omsändeligen beskrifvit, de dertil hörande förättningat. De bestå utu sådens rengörande, torlande och insdrande utu tjalligt bygde kornhus. Såden kan ej på annat sätt wäl rengöras, än genom twättande utu korgat, eller enkom dertil gjorde såll. Dese äro at många slag, och beskrifwas utu boken, samt förklaros med wäl fluckne ritningar, hwilka wid försä påseendet göra saken långt tydligare, än den omsändeligaste beskrifning. När bivetet är twättat, torlas det med edwårma utu dertil bygde torfrum. Deras beskaffenhet och byggnad låter sig ej heller wäl i kortbet förstålla, utan midte inhämtas af kopparspiken och beskrifningarne i boken.

När såden blifwit twättad och torlad, bde han strart insläggas i förädes-lärarne. Dese göra wara bygde alt efter den myckenhet bwete, man deri åtnar förwora. Derförde har Hr. Duhamel gifwit planer til många slags kornhus, på det hwar och en må deribland kunna wälja det, som wälst passat med hans afstigt och förmåga. Dese beskrifningat kunna göra stort gagn at det almånne, i thy de handleda de enskilor til förbyggande af spannemåls triff.

(e) Af denna utlåtelse synes det, som Auctoron söga haft sig bekant, huru denne maffen åfkrar. Trostigt är, at han, som andre dylite, des ibinnan måste förwandlas til stråput och flått, samt wid hwarje förwandling ömsa wostålle. Tilläpwer tyrs är denne den samme, som af Kammarherren Degeer beskrifwes i Wet. Acad. Handl. 1746 års 4de qwartal, och kallad Cruca, hwilken emot wintren sielskräp förtärer sådes hingen, och kommer igen om wården utu flåpnad af en flått eller mal, til at wårpa i spannemålen en gråslig boy ågg, som is lagat deretter utflåttas och bdrja gnaga. Som de af Auctor omrörde tu slags ohyra, under namn af (Teignes et Charançons) här så tillräckeligen beskrifwas, så är jag ej säker, huru wisa jag rätt träffat, då jag kallar det ena ångrar, och det andra maffar.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Okt.	Ok. 8. f. m.				Ok. 2. e. m.				Ok. 9. e. m.					
	Bar.	Therm.	wind	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.		
4	25:58	12.0.	W.	-	mult.	25:64	15.0.	W.	1	mult.	25:69	11.0.	-	flart.
5	25:72	13.0.	NW.	-	flart.	25:72	14.0.	NW.	-	flart.	25:65	12.0.	-	flart.
6	25:55	11.0.	SO.	-	flart.	25:44	15.0.	SO.	-	flart.	25:34	11.0.	-	flart.
7	25:27	10.0.	S.	1	flart.	25:27	15.0.	S.	1	flart.	25:27	10.0.	-	flart.
8	25:3	9.0.	NW.	1	rågn.	25:2	12.0.	NW.	1	mult.	24:95	10.0.	-	rågn.
9	25:5	7.0.	NW.	-	flart.	25:9	19.0.	NW.	1	flart.	25:3	9.0.	-	rågn.
10	25:14	10.0.	W.	-	rågn.	25:15	11.0.	W.	1	mult.	25:25	8.0.	-	flart.

D. 9 Nymåne Kl. 3 f. m.

ANNO 1760 d. 11 October.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga efterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomne:

General Lieutenant Koulbars ijr. Göteborg, log. hos Hattkoffleraren Reimers i stora Korfstrincken. — Öfver-Cerimonie Mästaren Stiernblad, hos Källarmästaren Malin. — Admiraltets Cammar-Rådet Bergenslium, log. på Apoteket Markattan. — Krigs Rådet Adlerströmer ijr. Norrköping och Handelsman Formatek ijr. Jämlun, log. i huset N:o 74 wid stora Korfstrincken. — Major Nordenadler ijr. Warberg, log. i huset N:o 20 wid Hornsgatan. — Capitain Jägerhorn ijr. Pomern, log. hos Wagnarmästaren Reissner i Bergsgränden. — Capitain Gyllenskam ijr. Wisby, log. i huset N:o 166 wid Vålhus gränden. — Capitaine von Knorring och Inspector Ingman ijr. Finland, log. i huset N:o 122 wid Kimska gatan. — Capitaine Bergoum ijr. Strahund, log. i huset 76 wid stora Korfstrincken. — Öfver-Direct. Abhtörömer ijr. Alingsås, log. i huset N:o 92 wid Lylla Brunn. — Baron v. Prull, Wastiser Draunc och Inspector Branting ijr. Wästmanland, log. i Östermans hus wid Sullports gatan. — Landsbördingen Hummerholm ijr. Halmstad, log. wid nya Kongeholms gatan uti Stads Commis. Kudenabölds hus. — Proffsen och Lectorn ijr. Göttheberg Jacob Alfvilsson, log. i Stadts huset på stora Nygatan. — Borgmästaren ijrån Schander Leonard de la Rose, log. hos Bokhandl. Segerdahl på stora Nygatan. — Borgmäst. Kof ijr. Uddewalla, log. på Apoteket Förgyllta Korppen. — Medicinen von Kotben, Håradshördingen Beckman och Riksdogeman Eric Matsson ijr. Wermeland, log. i huset N:o 53 wid stora Nygatan. — Zendrik Gransfeldt, Adjutant Härtso och Fältwäbeln Gransfeldt ijr. Finland, log. i huset N:o 185 wid Riddmangatan. — Zendrik Rosentind ijr. Nyland, log. hos Lindbom wid Trästet. — Borgmästaren Hagert ijr. Borgo och Rådman Schenberg ijr. Sverninge, log. i huset N:o 164 wid lilla Serget. — Proffsen Akerman ijr. Gottland, log. i huset N:o 125 wid stora Nygatan. — Proffsen Mathias ijr. Ppbejck och Rådman Stenbagen ijr. Gamla Carlaby, log. i huset N:o 92 wid Östergånggatan. — Borgmästaren Mollin ijr. Ubleau, log. i huset N:o 24 wid Stadsgränden. — Borgmästaren Lange ijr. Wisby, log. i Academien Schyters hus wid Stortorget. — Borgmäst. Kihlman ijr. Mariestad, log. på Källaren Lee Kemare. — Håradshörding Krusfors ijr. Carlstad, log. i huset N:o 132 wid Vaggens gatan. — Gabrielacuren Lindstedt ijr. Söderköping, log. i huset N:o 94 wid Drakens gränd. — Lands-Secreteraren Plamin ijr. Wästerbotten, log. hos Wackmästaren Mellgren i St. Jacobi gränd. — Kalemannen Dlof Håkansen, log. i huset N:o 78 wid Riddarhus serget. — Borgmäst. Pilsgrätt ijr. Carlscrona, log. i huset N:o 182 wid Riddmangatan. — Borgmäst. Fredberg ijr. Mora, log. i huset N:o 143 wid Vaggens gatan. — Öfverste Lieutenant Strömschöld ijr. Göttheberg, log. i huset N:o 45 wid Drottningegatan. — Capitain Wolrath von Hay log. i huset N:o 137 wid Vaggens gatan. — Handelsmännen Möder och Simonsen ijr. Riddmangatan, log. i huset N:o 90 wid Westwärs gatan. — Studenten Langren och Auscultanten Holbeck ijr. Christianstad, log. i huset N:o 9 wid Bergsgränden. — Lieutenant Stuart ijr. Östergötland, och Lieutenant Uggla ijr. Nyland, log. i huset N:o 62 wid Stakens gränd. — Öfverste-Lieutenant Wrangel von Bremen, log. i huset N:o 131 wid lilla Nygatan. — Uggmästarene Srenitz och Goumneur, samt Hancels Vicenten Wanscheu, log. i huset N:o 78 wid Stallsgränden. — Uggmästaren Krell, log. i huset N:o 141 wid Kimsagatan. — Uggmästaren Mohde ijr. Dantsig, log. i huset N:o 86 wid Hopare gränden. — Borgmästaren Rickander ijr. Jönköping, log. i huset N:o 176 wid Riddmangatan. — Borgmästaren Lönnroth ijr. Åskerund och Directuren Herman ijr. Westerdas, log. på Källaren Holländska Dyn. — Borgmästaren Ignatius ijr. Helsingfors, log. i huset N:o 164 wid lilla Serget. — Öfversten Grootz ijr. Wopus, log. i huset N:o 68 wid Drottningegatan. — Cammerherren Schönfeldt, log. i huset N:o 42 wid stora Nygatan. — Dem-Proffsen Fortelius ijr. Borgo, Rottmästaren Krämre ijr. Jämtland, samt Academie Secreteraren Livetruiz si. Abo, log. i huset

N:o 74 wid Wästerlånggatan. — Directuren Munctell i fr. Kåblun, log. på Kåblaren Sweriges Wapn. — Lif-Drabanten von Anderson, log. i huset N:o 2 40 wid St. Jacobs Kyrko gate. — Lieutenant Silfwerlås i frän Helsingland, log. hos Sadelmakaren Strömblad wid Drottningegatan. — Commisarien Delfin i fr. Kops land, log. i huset N:o 98 wid Lytta brunn. — Rådman Backman i fr. Lovisa, log. i huset N:o 47 wid Jerntogget. — Capitain v. Kope och Lieutenant Gyllenstjerna i fr. Francrike, log. i huset N:o 166 wid Wallnöggränden. — Lif-Drabanten Gyllenstjerna, log. på Kåblaren Stockholms Slott. — Mag. Lindell i fr. Åland, log. hos Tenglutaren Swahn i Gref. Kerkka huset. — Riksdagsmännen Anders Olsson och Jonas Gabrielson i frän Vitau, log. i huset N:o 81 wid stora Trågårdsgatan på Södermalm. — Fabriqueur Langlet, log. i huset N:o 11 wid stora Kyrkogatan. — Luffnåten Åkerblad i fr. Ryklidring, log. i huset N:o 137 wid Vaggens gatan. — Handelsmännen Cedergren och Oskman i fr. Nera, log. i Commarstrifwaren Muråls gård wid Squalbergs gatan. — Borgaren Boleske i fr. Dantzig, log. i huset N:o 83 wid Hopare gränden. — Muscullarsen Schmidt och Bokbällaren Ahström i fr. Westernit, log. i huset N:o 98 wid Svartmangatan. — Skomakaren Unrau i fr. Dantzig, log. i huset N:o 46 wid Nygränden. — Kaf. luggsmakare Grefvén i fr. Niga, log. i huset N:o 18 wid Krukmakare gränden. — Styck-Junkaren Swarling i fr. Carlshamn, log. hos Kopparslagaren Flor wid Sboersmalm's Borg. — Muscullanten M. F. Ericson i fr. Östergötland, log. i Krukmakare gränden i huset N:o 97. — Båndren Märten Samuelson och Märten Janson i fr. Östbottn, log. i huset N:o 71 wid Skeppsbron. — Wintypare Entan Hamback i frän Dantzig, log. på Windragat Herberget. — Hustru Wojwodin i fr. Dantzig, log. i huset N:o 46 wid Nygränden. — Hustru Grotti i fr. Dantzig, log. i huset N:o 71 i Slottgränden.

I Stockholm äro i frän den 27 Septemb. till den 4 Octob. födde: 37 Gåfkebarn, 43 Gåfkebarn. Wigde 43 Par, samt begrafsne 33 gamla Personer, och 48 Barn. (O) Utmärker at ingen Görtäckning i frän den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 1 af Pleuresie, 8 af Hetslig fluka, 1 af Sickt, 3 af Fekelsa, 2 af Alderdom, 1 af Mattande fluka, 2 af Slag, 7 af Lungjot, 1 af Kristan, 1 af Stor märk, 1 i Varnsbörd, 1 af Colique, 2 af Håll och Ring, 1 af Wädelig händelse, 1 Drunknat. De 48 Barnen äro döde: 14 af Slag, 2 af Wattujot, 23 af Koppot, 2 af Uplafning, 5 af Danglifen, 2 af Måsting.

Mannen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Rådman's Enkan Fru Elsa Fabrin. — 1 Barn. — (St. Clara) Bodvettenten Olof Sundell. — Målaren Johan Christoffer Palm. — Cancellisten Eric Wälinski Enka 67 år gl. — 2 Barn. — (St. Jacob) Koruanismakaren Jacob Ryndells Enka 86 — 1 Barn. — (Riddareh.) — (Tyks Förl.) Handelsman Isaac Leutins Enka 70 år gl. — 1 Barn. — (St. Maria) Lieutenant's Enkan Dorothea Lindahl 81 år gl. — Fiskeriparen Erik Hans hustru. — 10 Barn. — (St. Catharina) Schlagswäfware Grefvén Swen Kunström. — Junfru Anna Widekam. — 5 Barn. — (Kongsholmen) Lieutenant och Kongl. Lif-Drabanten Wälborne Michael E. Falckensky. — Inspectoren Leonhard Sahlbom. — (Ladugårsländ.) Stenbyggare Grefvén Jonas Boreus 60 år gl. — 3 Barn. — (St. Olof) Kyrkören Holmström. — Rytaren Peter Öberg. — 4 Barn. — (St. Johannes) Enka Ingrid Wiberg 68 år gl. — Gardis Enkan Catharina Holmberg 60 år gl. — Bonden Hans Erson. — Pigan Catharina Ewensdotter 63 år gl. — 1 Barn. — (Barnhuset) i Varn. — (Danviks Förl.) Enkan Anna Rosina Sparf. — Wackmästaren Johan Winstrotz. — 3 Barn. — (Skepsk.) 1 Barn. — (Liljeswärdske Neg:ret) — (Sabbatsbergs Fattighus)

* Kongl. Paquien Fredins hustru. — Stabvettenten Anton Spårang. — dito Miss Wärdlund. — Fältwäben Engnäs hustru. — Wackmästare Enkan Catharina Edin. — Gardis Soldaten Anders Sahlberg. — dito Olof Bergström. — dito Miss Råberg 74 år gl. — dito Daniel Ransell. — Murdrängen Lars Vaggren. — Afsticadde Gardis Soldaten Anders Bergholm. — dito Johan Corébad. — dito Anders Ablgren 77 år gl. — Enkan Catharina Burström 69 år gl. — 18 Barn.

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Stotts Cancelliers Kundgörelse om Lill Hellså Kongs Ladugårds i Åbo Lån borttrenderande. Dat. 10 Oct. 1760.

Stockholms Sæloblad.

Lördagen den 18 October. 1760.

Lärda Saker, och Köin.

Fortsättning af Utdraget ur Duhamels Bok om Landtbruket. Se Sælobladet N:o 41.

Hwad kommer det, at man bit intill af de önnigaste års = wårter hast ringa hjelp för åfötande och, om icke deraf, at nog medelmåttige förråd tråst af stora Magaziner, at spannemålen deri låteligen blifwit förskämd och försnillad af djur och prä, och at ågarne således sedt mer at tappa än winna wid slike utlag? Då alle dese olågenheter nu kunna med ringa midda undvikas, är till förmodande, at mången låter finna sin räkning wid at förwara såd. En husfader kan efter goda år goda så stort förråd som han gillar, och så lång tid honom lyfter. Om hvarje stad (f) wille hålla sig et förrådsbos, som icke förer än wid infallande dyr tid singe till gripas, så skulle Riket aldrig lida nöd af spannemåls brist.

Hwad denne wittre Fransmannen skrifwit för sine Landsmän om spannemåls förwaraande, är för oss Swenske mera ärtigt än nödigt at weta. Ly hwad selska Kornhusen widkommer, så öfwerståttas Öfwer = Directuren Saggots uppgifne kornhus = byggnad alt hwad uti andra länder i det ämnet föreslagit blifwit: sårdels i anseende till de större utlag, åfwen de mindre förräder, när frågan är om en spannemåls bods byggande af nyo; Men för dem, som ej willa uplägga större förråd än till husbehof, hållt om de redan åga spannemåls bodar bygde, men söga hug at bygga dem om, eller och willa görat baldre efter utländske än Swensk föreskrift, torde Hr. Duhamels förslagne lärar och wäder wårplings = sätt hafwa sin goda nytta, hållt samme blås = hålgar kunna låteligen tjena för årtillige lärar. Och hwad angår spannemålen twåttande och torlande, så låra dertill inge särskilte anstalter behöfwas hos dem, som hafwa wål inrättade mårterier, sådane nemligen som i Stockholm brukelige åro: i brist deraf, låter wara wigast, at, til torlande af all slags spannemål, bygga sådan löne ugn med gall och ramar, som Hr. Saggot i samma sin bok om kornhus byggnad tillskrift och beskriwit.

Men som för oss angågnast är, at så landtkap om den öfwan område åkerbruts låra, och föregående utdrag mera tinnat at upwåcka åtra eitr boken, än at årsätta salsnaden af den samma; så wil jag ej sty för mödan at här hos öfwerståtta en annan, något fullkomligare, fast än fort beskriwing deröfwer, hwilken också är et sammandrag af den Engellske Upsinnarens wårk, och uti öfwanåmda Lidningar (g) finnes intykt. Författaren är en lård landtbrukare i Swetzerland, som wistades i England den tid det nya åkerbruket der tom i rop, och som sedermera med flere försök och egne anmärkningat det samma grundeligen undersökt. Så här lyder hans skrift.

Et nytt Åkerbruts System.

Wit upståt är, at blott gifwa et kort och lätt utdrag af alt hwad nödigt är, till at förså och utdwa det nya åkerbruts Systemet: jag agtar dertill onödigt at uppehålla mig med beskriwing om dess uphof, dess framgång, och hwad motstånd det funnit. Dem, som willa skrifa stora böcker, tillhör det at smycka dem med ärtliga och lärda företal. En handling, såsom denna, tillåter ej sika omwep.

Sedan jag varit i det land, der detta Systemet upkommit, sedan jag flere gånger med all upmärksamhet genomläst Hr. Lurks wårk uti dess eget språk, sedan jag sedt hwad Hr. Duha-

(f) Wårk, huru stor orsak hwar Swensk man har, at prisa en wårdande Saggstares modiga förfaktningar. I Frankrike töras Patrioterna mer önska än hoppas, at så se et almindt Magazin uti hwar Stad, och hos oss är sådant redan påbudt at inrättas å Landet, åfwen uti de minsta Soctnar.

(g) Nouveau Systeme D' Agriculture, inseré dans le Nouvelliste Oecon, et Litter. Tom. I. II. III. 1754.

mel sedermere öfwer samma ämne utgifwit, och sedan jag self gjorde försök i 3 år å rad; har detta sammandrag synt mig nödigt och omgångligt för mitt eget bruk; hwaraf jag slutar, at det måtte blifwa än mera nyttigt för dem, som ej äro tillfälle at göra sig underättade om berörde System, eller och ej wilja gifwa sig den mödan at läsa långa afhandlingar.

Dem tör jag försäkra, at de wara här finnande, under några få hufwudstycken, sammanfattat det wäsentligaste, som Hr. Lurks bok med mera widöfthet än redighet innehåller. Som jag, långt ifrån at göra en öfversättning deraf, sedt mig nödsakad at så godt som aldeles omföpa detta Systemet, till at giwa ihj et bättre fläk; så har jag trodt mig wara berättigad at derwid söga de anmärkningar, som mine egne försök mig wid handen gifwit.

Många gensägelser wäntar jag mig af tu slags folk, til tänkesättet mycket olite. Det ena slaget är wärfeligen almoge, så af bögre som lägre stånd, som tagit tänke gifwan til fånga under sedwanans lydna: med dem hielper ej at bruka fläk. Det andra slaget äro sådana, som redan i mångahanda måtto afwilit ifrån den gamla greden: dese hafwa tänkt och försökt; men anseringen de, efter mislyckade prof, sådt misshag til alt hwad nytt är, eller och inbilla sig ej kunna lära något i en konst, som de tro sig wara mästare uti, så äro de lifa så afwege mot detta Systemet.

Churu dermed är, förklarar jag härmed, at som jag ej är upfinnare dertill, så wil jag ej icke uphåwa mig til lärare derutinnan, inbillar mig icke heller hafwa deri bunnit til fullkomlighet, änskönt alt härtill mig icke blifwit gjort något infast af wärde, om icke swärheten af utöfwandet: hwilken swärighet redan blifwit häfwen af ättillige som laget handen derwid, och framgent säkerligen warder minskad af dem, som detå wilja använda flit och omtänka, änskönt de förste försöken skulle wara felagtige eller ofullkomlige.

Detta lilla arbete är egentligen författat för de orter, der dynga och annan gödning lites eller intet är at tilgå. Dersöre föractar jag icke dyngans bruk å sådesland: sådan en sällsamhet är långt ifrån min mening. Öfstridigt är, at wäl använd gödtsel ansefningen ökar jordens fruktbarhet. Men jag wil anwisa dem, som hafwa jord men ingen dynga, at uti ömwig groda, om icke öfwergå, dock hålla jernit med dem, som hafwa nog dynga: och desom åter, at hämta långt förre nytta af denna slags rikedom, medelst gödseisens förökande til myckenhet och godhet.

De hit hörande redskaper, som jag brukar, wil jag ej beskrifwa; ty jag har å dem ingen ändring giordt. Hr. Duhamel har gifwit beskrefning öfwer Hr. Lurks såningstyg och plogar: och uti en ny liten skrift ärnar han utgifwa ritningar på nästnämde redskaper, sådana em de af en förnam Ambetsman i Republiken Genf, Hr. Cullin de Chateauvieux, blifwit ändrade och förbättrade.

Til hwad fullkomlighet dese redskaper blifwit bragte, twiflar jag ej det de ju kunna blifwa än fullkomligare, hästt om de winna den ensaldighet och styrka, som fordras uti alt hwad af menige landtman handteras bör; hwilken förbättring man förmodar af dem, som äga kunnsitt, hug och tillfälle dertill.

(Fortsättning härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

Dag.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
11	25:26	5.δ.	N.	1 ström.	25:34	6.δ.	N.	- flart.	25:42	3.δ.	- flart.	
12	25:47	1.δ.	NO.	- snögl.	25:48	4.δ.	NO.	- snögl.	25:56	3.δ.	- snögl.	
13	25:56	2.δ.	SO.	- snögl.	25:60	6.δ.	SO.	- ström.	25:60	5.δ.	- flart.	
14	25:58	4.δ.	SO.	- ström.	25:58	5.δ.	SO.	1 flart.	25:58	3.δ.	1 flart.	
15	25:58	0.	O.	- mult.	25:58	5.δ.	O.	1 ström.	25:53	2.δ.	1 flart.	
16	25:7	7.δ.	S.	- rågn.	25:2	8.δ.	S.	- ström.	25:20	0.	1 flart.	
17	25:20	0.	SO.	- mult.	25:0	8.δ.	SO.	1 rågn.	24:83	3.δ.	- rågn.	

D. 17 Jörsta Dw. N. 7 f. m.